

Bemærkninger til forordningsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Nærværende forslag til landstingsforordning er et væsentligt formelt og materielt instrument i forbindelse med den gennemgående reform af førskoleområdet under navnet den gode daginstitution eller Meeqquerivitsialak.

Det forrige og nuværende Landsstyre har i deres koalitionsaftaler et ønske om, at "Børnehaveområdet skal struktureres i tilknytning til Den Gode Skole. I forbindelse hermed skal betalingerne til børneinstitutionerne reguleres med henblik på at lette udgiftsbyrden for familierne."

Endvidere er det ifølge kommissoriet for det videre arbejde med Meeqquerivitsialak fra april 2007 udtrykt, at:

"Landsstyrekoalitionen ønsker en styrkelse og forbedring af hele uddannelsesområdet set under et fra førskoleområdet til de videregående uddannelser. Det er endvidere landsstyrekoalitionens mål at styrke indsatsen omkring børn, familier og handicappede.

Landsstyret har som målsætning at videreføre reformerne på daginstitutions- og uddannelsesområdet og at udvikle de uddannelsesmæssige muligheder i folkeskolen, erhvervsuddannelserne, i de videregående uddannelser, på de højere uddannelser og på universitetsniveau.

Der er således tale om, at Landsstyret ønsker en sammenhængende indsats med det formål at forbedre og styrke udviklings- og uddannelsesindsatsen på alle niveauer. Uddannelsessystemet skal styrkes, således at alle børn, elever og studerende får mulighed for at deltage aktivt i læringen ud fra deres forudsætninger. Indsatsen må derfor tage udgangspunkt i den kendsgerning, at sociale, kulturelle og historiske faktorer skaber menneskets evner til at tænke og at lære, hvilket blandt andet blev udtrykt af deltagerne under uddannelsesseminaret i november 2006."

1.1 Reformarbejdet i Meeqquerivitsialak

I 2005 blev der for årene 2006, 2007 og 2008 afsat i alt 6 mio. kr. på landstingsfinansloven til udvikling af Meeqquerivitsialak, hvorefter det indledende arbejde blev opstartet i begyndelsen af 2006.

I den forbindelse blev der afholdt forskellige møder rundt om i landet, blandt andet et seminar i Ilulissat samt offentlige seminarer i forskellige byer, hvor der blev indhentet ideer og forslag til fremtidens dagtilbud. Herudover er der blevet indsamlet forskellige oplysninger samt statistik.

I april 2007 gav Landsstyret et kommissorium for det videre arbejde med Meeqqerivitsialak, hvorved der blev dannet en projektgruppe i Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke til at være tovholder for processen med reference til en styregruppe bestående af repræsentanter for departementet, Inerisaavik, Socialpædagogisk Seminarium, PIP og KANUKOKA.

Samtidig blev der nedsat 2 arbejdsgrupper. En arbejdsgruppe fik til opgave at vurdere regelgrundlaget, ved at analysere og vurdere de nugældende bestemmelser på førskoleområdet og på den baggrund og ud fra målet for gruppens arbejde, udarbejde forslag til:

- Strukturen i regelfastsættelsen, herunder fordelingen af beslutningskompetencen på lands-, kommune- og institutionsniveau.
- Overordnede formål for hele førskoleområdet.
- Indholdet i aktiviteterne for de forskellige udviklingstrin.
- Økonomi, herunder brugerbetaling.

På baggrund af disse forslag og de politiske tilkendegivelser herom skal arbejdsgruppen efterfølgende udarbejde forslag til:

- Lærings- og udviklingsmål for alle børn i førskolealderen.
- Indsatsen over for børn med særlige udviklingsbehov.
- Værktøjer til løbende evaluering og dokumentation.

Gruppen samarbejder tæt med de øvrige arbejdsgrupper og kan i fornødent omfang inddrage andre relevante områder, personer eller institutioner i forbindelse med opgavens løsning.

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter for:

Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)

KANUKOKA

Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser

Departementet for Familie og Sundhed

Ilinniaatsinut Instituti

Perorsaanermik Ilinniarfik

IMAK

Forsøgskommunerne: Ilulissat, Maniitsoq, Nuuk og Qaqortoq.

En anden arbejdsgruppe fik til opgave at vurdere de nugældende socialpædagogiske uddannelser og komme med forslag til blandt andet nye grunduddannelser samt et

forslag til, hvorledes en professionsrettet bacheloruddannelse til pædagog skal opbygges. Oplægget fra denne gruppe foreligger særskilt.

Desuden blev der etableret forsøgs- og udviklingsvirksomhed i 4 kommuner, hvor 6 børneinstitutioner deltog. I dette forsøgs- og udviklingsarbejde blev der fokuseret på de forskningsbaserede principper i "effektiv pædagogik", som har været afprøvet i folkeskolen igennem de senere år, og hvor principper og metoder bliver tilpasset førskolebørn.

Dette arbejde foregår i et tæt samspil mellem Institut for Uddannelsesvidenskab på Ilisimatusarfik samt University of Hawai'i og University of California, Berkeley og inkluderer blandt andet videreuddannelse af lederne af de implicerede institutioner, udarbejdelse af en fælles manual for det videre arbejde samt opfølgning fra Departementet for Uddannelse, Institut for Uddannelsesvidenskab samt Perorsaanermik Ilinniarfik.

Der er blevet afholdt 2 landsdækkende seminarer med deltagere fra forskellige faggrupper, hvor ideer og forslag til indsatsen på førskoleområdet blev fremsat og indgik i arbejdsgruppernes videre arbejde.

Arbejdsgruppen til vurdering af regelgrundlaget har holdt 5 møder i alt, 2 i Nuuk, 1 i Ilulissat, 1 i Kangerlussuaq og 1 i Sisimiut og har ind imellem holdt kontakten over nettet. 3 af møderne blev holdt samtidig med arbejdsgruppen til vurdering af de socialpædagogiske uddannelser for således at skabe sammenhæng i arbejdet.

Forordningsforslaget er et direkte resultat af ovennævnte virksomhed.

1.2 anbefalinger fra konferencen "Resurcestærke familier"

Under konferencen "Resurcestærke familier" som blev afholdt i Sisimiut i dagene 4. - 6. juni 2008, kom der en række anbefalinger, som projektgruppen efterfølgende har studeret nærmere. Nærværende forordningsforslag samt det igangsatte udviklingsarbejde med indbygget efter- og videreuddannelse og coaching af samtlige ansatte inden for alle dagtilbud, vil blandt andet imødekomme følgende anbefalinger fra konferencen:

- Målinger af daginstitutioners kvalitet.
- Politiske beslutninger (på kommunalt og landsplan) bør tages på forskningsbaseret grundlag.
- Samlede retningslinjer/lov for, hvad en daginstitution skal kunne tilbyde barnet/familien.
- Bedre udnyttelse af uddannede eller resurcestærke personer, som har pædagogisk og psykologisk uddannelsesbaggrund.

- De ældres viden og erfaringer kan sagtens udnyttes f.eks. ved at invitere dem til deltagelse i aktiviteter i daginstitutionerne.
- Det er vigtigt, at man er opmærksom på det enkelte barns følelse af selvværd, hvis barnet mangler selvtillid, skal der aktivt arbejdes for at opbygge denne. Det er for udbredt at nedgøre hinanden.
- De professionelle, som arbejder med børn og unge med problemer, bør have større forståelse for, at et barn/ung med problemer kan have megen vrede i sig, og at denne vrede nødvendigvis skal kanaliseres ud for eksempel ved at dyrke sportsaktiviteter.
- Der bør udarbejdes et inspirationskatalog på forskellige arbejdsmetoder for de, som arbejder med denne gruppe børn og unge.
- Der er behov for statistikker. Disse kan blive gode arbejdsredskaber i forhold til målrettede indsatser både forebyggende, men også problemorienterede indsatser.
- Det anbefales, at det undersøges om forsknings- og kulturbaserede reformer kan anvendes ved arbejdet omkring familier og børn, der har behov for støtte og hjælp. Arbejdet igangsættes centralt i samarbejde mellem departementerne KIIN & IPN.
- Smidiggørelse af det tværfaglige samarbejde mellem instanserne er nødvendigt.
- Landsdækkende målsætninger for daginstitutionerne i Grønland.
- At Inerisaavik begynder at producere bøger, som kan bruges på institutioner, udover at den udarbejder vejledninger for skolerne, og at den begynder at udgive undervisningsbøger for børn.
- At man laver aftaler om årsplaner.
- Veluddannede pædagoger, og fortsat efteruddannelse.
- Gør pædagogjobbet attraktivt.
- Forældrene bør være bevidste om deres ansvar, hvis ikke, er det nødvendigt at rådgive og vejlede dem. Man skal ikke fratage forældrenes pligter – for det er forældrene, der skal varetage opgaverne.
- Man introducerer nye metoder fra indhøstede erfaringer i forsøgsinstitutionerne til fornyelse for andre institutioner.
- Det er nødvendigt at understrege forældrenes ansvar. Der er for meget tolerance over bedsteforældrenes rolle som beslutningstagerne. Forældrene bør vide, at de har ansvaret for børnene, bedsteforældrene bør videregive deres erfaringer og viden til den næste generation, deres kontakt til børnebørnene er gavnligt, men forældrenes ansvar skal ikke fratages.

- Kulturbevidstheden hos institutionspersonalet bør styrkes.
- Bygdebefolkningen kan sakke bagud, hvis man ikke giver input og støtter dem fra byerne.
- Tryk familie.
- Har respekt for medmennesker.
- Kan formulere sig om egne følelser.
- Selvbevidst.
- Barnet kan udnytte Grønlands naturlige ressourcer.
- Barnet kan selv skabe noget.
- Barnet er lærevilligt.
- Miljøet tilpasses barnet – herunder institutionsbygningerne.
- Opdragelse uden yderligere skel på køn.
- Stille minimumskrav til viden om kulturen.
- Institutionerne har pædagogiske grundprincipper, ligesom man har det på skolerne.
- Bedre brug af de ældre på institutionerne og på skolerne, lade dem fortælle – ligesom bedstemor og bedstefar.
- Forældrene bør give børnene større ansvar, hvor de selv kan klare sig, og hjælpe og støtte dem i ting, hvor de har brug for. Hvis man giver et barn et ansvar, som det ikke kan bære, vil det slippe det og lade det glide fra sig, derved vil barnet ikke lære at påtage sig ansvar.
- Et barn lærer ansvarlighed ved, at de voksne er rollemodeller, giver vejledning, forklarer, laver aktiviteter med børn, giver opmuntring.
- Voksne skal være opmærksom på deres sprogbrug.
- Opkvalificering af sagsbehandlere skal være i fokus i flere år.
- Formidling af rettigheder til alle berørte.
- Hvordan hjælper man fagpersoner i ensomt beliggende steder?
- Mangel på faglærte medarbejdere i byerne i yderdistrikterne/bygderne.

- Hvem beskytter barnet? Børnenes rettigheder med mere.
- Sociale medarbejdere skal være dygtige til deres fagområder.
- Opkvalificering af viden, for eksempel for bygdemedarbejderne.
- Undervisning om børnenes rettigheder skal være obligatorisk.
- Politiske målsætninger i byerne skal gælde for byggerne.
- Mangfoldigheden skal accepteres hos alle - uanset om man er dansker eller grønlander.
- En større inddragelse af ildsjæle og ressourcepersoner.
- Bedre udnyttelse af allerede opnåede erfaringer.
- Arbejde ud fra den grønlandske identitet.
- Tværfagligt samarbejde mellem Socialkontor, Sundhedsvæsen, Politiet, Skoler og Krisecentre.
- Børnelovgivningen tilpasses børnerettighederne.
- Observation af stille børn på lige fod med urolige/uartige børn i institutioner.
- Ved samtlige humanistiske uddannelser bør observation indgå i uddannelsen.
- Man bør gøre mere brug af supervision.
- Kontinuitet i uddannelserne / opbygningen ligner andre uddannelser, hvor alle kan søge ind.
- Producere udsendelser ud fra børn og unges interesser, som for eksempel Qapuk.
- Der er nødvendigt, at der skabes muligheder for at overdrage noget ansvar til børn og unge.

2. Gældende regler

Den gældende lovgivning for området er:

Landstingsforordning

- Landstingsforordning nr. 7 af 21. maj 2002 om daginstitutioner, dagpleje m.v., som ændret ved landstingsforordning nr. 3 af 21. maj 2004 (indtægtsbestemt brugerbetaling) og landstingsforordning nr. 4 af 12. maj 2005.

Bekendtgørelser

- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 14. september 2006 om betaling for børns ophold i kommunal daginstitution og i kommunalt formidlet dagpleje
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift

Cirkulærer

- Socialdirektoratets cirkulære nr. 188 af 21. marts 1988. Forholdsregler mod smitsomme sygdomme i dagpleje samt i dag- og døgninstitutioner
- Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 af 11. december 1978, om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje

Cirkulærer, der omtaler Socialdirektoratet som reference, henhører i dag under Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke og landsstyremedlemmet for dette område.

Den gældende lovgivning er i dag uhensigtsmæssig, idet synet på daginstitutionsområdet, også kaldet førskoleområdet, har ændret sig markant. Administrativt har denne ændring vist sig ved, at området er blevet omlagt i Landsstyrets ressortinddeling fra det daværende Socialdirektorat til Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Denne overdragelse var det første skridt på vej mod Meeqerivitsialak og tanken om sammenhæng mellem førskole, folkeskole, og videre uddannelse.

Ved vedtagelse af nærværende forordningsforslag ophæves landstingsforordning nr. 7 af 21. maj 2002 om daginstitutioner, dagpleje m.v., Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift med undtagelse af § 2, som ophæves 1. marts 2009, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje og Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 af 11. december 1978, om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje.

I forlængelse af vedtagelsen af nærværende forordningsforslag er det Landsstyrets hensigt, at der udstedes en ny bekendtgørelse om betaling for børns ophold i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje og endvidere, at det nuværende cirkulære om forholdsregler mod smitsomme sygdomme i daginstitutioner og dagpleje opdateres og udstedes i form af en bekendtgørelse. Herudover har Landsstyret i sinde at udarbejde vejledninger blandt andet vedrørende etablering og indretning af daginstitutioner.

3. Forslagets indhold

3.1 Fra pasningstilbud i daginstitution til pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen

Den nugældende forordning har som formål at sikre pasningstilbud til børn eller med andre ord et sted, hvor barnet placeres og tages vare på. Til forskel herfra, understreger forordningsforslaget, at det ikke drejer sig om pasning, men om pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen (0-6 år). Det er således ikke nok, at et barn placeres og tages vare på. Barnet skal udvikles gennem pædagogisk dagtilbud. Endvidere anskues alle børn i førskolealderen under ét, hvilket betyder, at der kan udbydes andre former for aktiviteter end vuggestue, børnehave eller dagpleje.

Dette indebærer, at der ved alle dagtilbud skal sikres, at der bliver tilrettelagt udviklende aktiviteter tilpasset barnets alder og udvikling, og at der for eksempel på mindre steder kan tilbydes andre pædagogisk udviklende aktiviteter end vuggestue, børnehave eller dagpleje.

3.2 Opbygning

Ved opbygningen af nærværende forordningsforslag har det været en fælles grundtanke, at antallet af gældende retsforskrifter på området nedsættes ud fra hensynet til gennemsigtighed og brugervenlighed. Af denne grund er forslaget opbygget således, at gældende regler, jf. afsnit 2, er blevet gennemgået punkt for punkt, hvorefter væsentlige bestemmelser er samlet i forordningsforslaget. De bestemmelser, der er medtaget i forordningsforslaget, nævnes særskilt under bemærkningerne til de enkelte punkter. Med til denne proces indgår tillige Landsstyrets ønske om at forenkle reglerne på området.

Forslaget er herefter opdelt i 6 kapitler efter følgende disposition:

Kapitel 1: Formål

Kapitlet beskriver formålet med landstingsforordningen og dagtilbudene og indeholder desuden definitioner og anvendelsesområde, overordnet ansvar og samarbejde om det enkelte barn.

Kapitel 2: Pladshenvisning

Kapitlet indeholder bestemmelser om kommunalbestyrelsens pladshenvisning og prioritering af pladser.

Kapitel 3: Daginstitutioner

Kapitlet indeholder en definition på en daginstitution samt bestemmelser om fysiske krav til daginstitutioner, godkendelsesbevis, evaluering og dokumentation, daginstitutioners styrelse, daginstitutionens leder, brugerforsamling samt personalenormering.

Kapitel 4: Dagpleje

I kapitlet defineres "dagpleje". Endvidere beskrives krav til godkendelse af dagplejere og dagplejehjem, formidling af dagpleje og brugerforsamling.

Kapitel 5: Andre aktivitetstilbud

Kapitlet indeholder bestemmelser om andre aktivitetstilbud, herunder om kommunalbestyrelsens forpligtelser i denne forbindelse.

Kapitel 6: Fælles bestemmelser

Kapitlet indeholder bestemmelser om finansiering, forsøgsordninger, klageadgang og ikrafttrædelse.

3.1 Hovedindhold

Forslagets hovedindhold er følgende:

- En ændret formålsformulering udbygget med nærmere definitioner på dagtilbud og præcisering af de enkelte myndigheders ansvarsområder.
- Krav om udarbejdelse af en kommunal børne- og ungepolitik.
- Bedre samarbejde om det enkelte barn.
- Et synligt godkendelsesbevis for de enkelte daginstitutioner.
- Oprettelse af et center for pædagogisk udviklingsarbejde og forskning.
- Bedre evaluering og dokumentation.
- En ny model for styrelsen af de enkelte kommunale dagtilbud, hvor samtlige brugere (forældre) har mulighed for at få indflydelse.
- Bedre muligheder for indflydelse til forældre med børn på dagpleje.
- Bedre definerede krav til ledelsen.
- Mulighed for andre, lokale aktivitetstilbud.
- Enklere pladshenvisning af børn til dagtilbud.

Formål

Ud over de formål, der fremgår af eksisterende lovgivning, er der lagt vægt på, at det enkelte barn er i centrum og endvidere at børnene udvikler respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt for de principper, der er nedfældet i FN's Pagt.

Ydermere understreges respekten for barnets forældre, egen kulturelle identitet, sprog og værdier og i det hele taget, at barnet forberedes til et ansvarligt liv i et frit samfund i en ånd af forståelse mellem alle folk.

Definitioner

I forbindelse med udarbejdelsen af forordningsforslaget har Landsstyret lagt stor vægt på at udarbejde definitionen af forslagets centrale begreber med henblik på at sikre forordningsforslaget som et fuldstændigt og anvendeligt værktøj, ikke blot ved ikrafttrædelsen men også i fremtiden.

Begrebet "pædagogisk udviklende dagtilbud" dækker alle aktivitetstilbud, der henvender sig til børn i alderen 0-6 år, som kan være heldags- eller deltidstilbud, og giver således kommunerne mulighed for at oprette eksempelvis legestuer og væresteder på steder, hvor der normalt ikke findes dagpleje eller andre dagtilbud, således at alle børn i landet – uanset om de bor i by eller bygd – får mulighed for at deltage i pædagogisk tilrettelagte aktiviteter.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

I det fremsatte finanslovsforslag 2009, Almindelige bemærkninger, afsnit 7.6 Den gode Daginstitution samt afsnit 12.1 Reserve fremgår, at der er reserveret midler til Den gode Daginstitution i finanslovsforslaget ud fra følgende budgetbidrag for hovedkonto 40.01.08 udarbejdet af Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke:

2009:

Diplomuddannelser:

Beregningsgrundlag for 1 uges internatophold i Kangerlussuaq:

Rejse – og opholdsudgifter:	14.000 kr pr. deltager
Dagpenge:	1.000 kr. pr. uge
Lærerudgifter:	5.000 kr. pr. måned pr. uddannelse

6 pædagoger og ledere på diplomuddannelse i almen pædagogik med fokus på coaching (semester 2 og 3) samt 4 pædagoger og ledere i diplomuddannelsen i pædagogisk psykologi i 2009 (semester 4 og 5):

3 x internat, rejse- og ophold, dagpenge, lærer:	460.000
--	---------

6 nye pædagoger og ledere på diplomstuderende i tale- og hørepædagogik samt i specialpædagogisk bistand for handicappede børn 2009 efterår (semester 1):

Rejse, ophold, dagpenge, lærer:	120.000
---------------------------------	---------

Regionale kurser for samtlige daginstitutionsledere og forældrerepræsentanter vedrørende ny lovgivning:

Beregningsgrundlag:

Rejse- og ophold: 11.000 kr. pr. deltager
Instruktørudgifter (sats D): = i alt 60.000
Materialeudvikling: i alt 60.000
Materialeudvikl.: Rejse, ophold og dagpenge: 60.000
Lønninger til materialeudvikling: 25.000

172 deltagere (86 daginstitutioner)	1.892.000
Instruktørudgifter:	60.000
Materialeudvikling:	60.000
Rejse, ophold, dagpenge (materialeudvikling)	60.000
Lønninger, materialeudvikling:	25.000

Coaching af deltagende daginstitutioner:

Beregningsgrundlag:
2 coachingbesøg i 4 byer i 2009 af 2 coaches)
150 personer:
 $2 \times ((45 \text{ min.} + 22,5 \text{ min}) \times 2 \times 150 + (45 \text{ min.} + 30 \text{ min}) \times 150) =$ 242.000
Dagpenge: 100.000
Rejse- og ophold for coaches (4 byer 2 x) 200.000

2 lokale kurser i 6 institutioner i 4 byer i 2009:

2 instruktørers rejse, ophold og dagpenge: 40.000
Løn: 6 institutioner x (2 x (35timer + 17,5timer) x 2 x 235kr): 300.000

Andel af forskningsprojekt og mentorordning: 210.000

Rejse, ophold, dagpenge i forb. m. forskningsprojekt: 231.000

I alt 2009 4.000.000

2010:

16 deltagere på diplomuddannelserne fortsat fra 2009:
3 x internat, rejse- og ophold, dagpenge, lærer: 720.000

12 nye diplomstuderende i 2010 efterår (semester 1):
Rejse, ophold, dagpenge, lærer: 240.000

Coaching af deltagende daginstitutioner:

Beregningsgrundlag:

2 coachingbesøg i 8 byer i 2010 af 4 coaches)

300 personer:

2 X((45 min. + 22,5 min) x 2x 300 + (45min. + 30 min) x 300) =	484.000
Dagpenge:	200.000
Rejse- og ophold for coaches (8 byer x 2)	400.000
Pædagogisk medhjælp	300.000

Lokale kurser i 12 institutioner i 8 byer i 2010:

4 instruktørers rejse, ophold og dagpenge:	80.000
Løn: 12 institutioner x (2 x (35timer + 17,5timer) x 2 x 235kr):	600.000
Andel af forskningsprojekt og mentorordning:	420.000
Rejse, ophold, dagpenge i forb. m. forskningsprojekt:	462.000

Video + instruktionsbog + manual for pædagoger og ledere i implementering af Meeqquerivitsialak:

2 x 30 minutters video	300.000
Instruktionsbog	200.000
Manual for ledere, pædagoger og studerende	400.000
DVD med børnesange:	200.000
Udviklingsfremmende TV-programmer:	500.000
Udvikling af evaluerings- og dokumentationsværktøjer:	494.000
I alt 2010:	6.000.000

2011:

12 deltagere på diplomuddannelserne fortsat fra 2010:	
3 x internat, rejse, ophold, dagpenge, lærer:	696.000
Lokale kurser i 20 byer og bygder:	
5 instruktørers rejse, ophold, dagpenge:	75.000
Løn til 5 instruktører:	
20 institutioner = 4 x (5 x (35timer + 17,5timer) x 2 x 235kr):	493.500

Coaching af deltagende daginstitutioner:

Beregningsgrundlag:

2 coachingbesøg i 8 byer i 2011 af 4 coaches)

300 personer:

$$2 \times ((45 \text{ min.} + 22,5 \text{ min}) \times 2 \times 300 + (45 \text{ min.} + 30 \text{ min}) \times 300) = 484.000$$

Dagpenge: 200.000

Rejse- og ophold for coaches (8 byer x 2) 400.000

Pædagogisk medhjælp 300.000

Andel af forskningsprojekt og mentorordning: 420.000

Rejse, ophold, dagpenge i forb. m. forskningsprojekt: 462.000

DVD med børnesange: 200.000

Udviklingsfremmende TV-programmer: 500.000

Udvikling af den nye forordnings "andre aktivitetstilbud" med henblik på bygderne: 1.800.000

Produktion af værktøjer til social og emotionel læring:
_____ 589.500

I alt 2011: 6.000.000

2012:

12 deltagere på diplomuddannelserne fortsat fra 2011:

3 x internat, rejse- og ophold, dagpenge, lærer: 696.000

Lokale kurser i 10 byer og bygder:

5 instruktørers rejse, ophold, dagpenge: 37.500

Løn til 5 instruktører:

10 institutioner = $2 \times (5 \times (35 \text{ timer} + 17,5 \text{ timer}) \times 2 \times 235 \text{ kr})$: 246.750

Coaching af deltagende daginstitutioner:

Beregningsgrundlag:

2 coachingbesøg i 8 byer i 2012 af 4 coaches)

300 personer:

$$2 \times ((45 \text{ min.} + 22,5 \text{ min}) \times 2 \times 300 + (45 \text{ min.} + 30 \text{ min}) \times 300) = 484.000$$

Dagpenge: 200.000

Rejse- og ophold for coaches (8 byer x 2) 400.000

Lokale kurser i 24 institutioner i 12 byer og bygder i 2012:

4 instruktørers rejse, ophold og dagpenge:	160.000
Løn: 24 institutioner x (2 x (35timer + 17,5timer) x 2 x 235kr):	1.200.000
Pædagogisk medhjælp	300.000
Andel af forskningsprojekt og mentorordning:	420.000
Rejse, ophold, dagpenge i forb. m. forskningsprojekt:	462.000
Udvikling af den nye forordnings "andre aktivitetstilbud" med henblik på bygderne:	500.000
Kurser for uuddannede medhjælpere i effektiv pædagogik	640.000
<u>Udgivelse af børnesange:</u>	<u>253.750</u>
I alt 2012:	6.000.000

Forslagets § 4, stk. 2, fastslår, at Landsstyret blandt andet skal sørge for psykologisk-pædagogisk forskning, uddannelse af pædagoger samt efter- og videreuddannelse heraf og kompetencegivende uddannelser for ufaglærte. Det førstnævnte initiativ er medtaget i Landsstyrets budget vedrørende Meeqerivitsialak, mens de efterfølgende initiativer er iværksat og finansierede under de relevante hovedkonti, jf. ovenfor.

Forslagets § 17 fastslår, at en daginstitutioners leder ikke skal medregnes i stuenormeringen. Dette er en nyskabelse, men i høj grad en kodificering af eksisterende praksis. Af denne grund forventes denne bestemmelse ikke at medføre nævneværdige konsekvenser for kommunerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljø- eller naturmæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne. Det har været et væsentligt moment ved udarbejdelsen af forslaget, at hensynene til gennemsigtighed og borgervenlighed er blevet indarbejdet ved forenkling af administrative procedure og klart formulerede opgavefordelinger.

8. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre

Forslaget har ingen konsekvenser i forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre.

9. Høring af myndigheder og organisationer

Forslaget har i perioden den 19.juni 2008 til den 23.juli 2008 været i høring ved følgende:

Landsstyreformandens Departement	Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender
Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser
Departementet for Infrastruktur og Miljø	Departementet for Familie og Sundhed
Udenrigsdirektoratet	Embedslægeinstitutionen
KANUKOKA	Ilisimatusarfik/Institut for Uddannelsesvidenskab
Socialpædagogisk Seminarium (SPS)	Undervisningsministeriet
Perorsaasut Ilinniarsimasut Peqatigiiffiat (PIP)	Perorsaanermik Ilinniarfik
IMAK	Det Sociale Ankenævn
Bedre Børneliv	ICC
Grønlands Arbejdsgiverforening	NUSUKA
SIK	

KANUKOKA

KANUKOKA har i sit høringssvar indarbejdet bemærkninger fra følgende kommuner: Nuuk, Upernavik, Kangaatsiaq og Ivittuut, hvor Ivittuut ikke havde bemærkninger. Efterfølgende kom der også svar fra Ilulissat, Aasiaat samt Uummannaq, hvor sidstnævnte ikke havde bemærkninger. Bemærkningerne fra Ilulissat og Aasiaat vedrører §§ 17 og 21, og er blevet indarbejdet i forslaget.

Nuup Kommunea havde nogle bemærkninger til §§ 11, 12, 22 (§ 20 i det nuværende forslag).

I henhold til bemærkningerne fra Nuup Kommunea, som KANUKOKA har vedlagt sit høringssvar er §§ 11 og 12 blevet omformuleret, idet antallet af børn i en børnehavegruppe er ændret fra 18 til 20, ligesom minimumstallet i § 11 er blevet

fjernet. Bestemmelsen i § 22, stk. 2 (§ 20, stk. 2, i det nuværende forslag) er en videreførelse af § 6, stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift. Teksten i det nuværende § 20 er blevet ændret til 1 pædagog, 1 pædagogisk uddannet og 1 medhjælper, hvor der med pædagogisk uddannet forstås ikke alene pædagoger, men også barnehjælper, barnemedhjælper, socialmedhjælper og social- og sundhedshjælper.

KANUKOKA udtrykker tilfredshed over, at KIIIN i forbindelse med reformarbejdet på daginstitutionsområdet og aktuelt i forhold til selve udformningen af forslaget fra start har inddraget faggrupper samt andre tværfaglige samarbejdspartnere fra hele landet, således at dette har givet mulighed for at medtage mange aspekter på området og samtidig givet plads til nytænkning. KIIIN's bemærkninger til forslaget er omfattende, men forståelige.

KANUKOKA er enig i, at forenkling af reglerne på området er tiltrængt, og at de gøres brugervenlige. Det er meget positivt, at der er lavet konkrete forslag til budgetter i de kommende år med hensyn til blandt andet uddannelse, videreuddannelse og kompetencegivende kurser med videre for personalet på førskoleområdet samt til implementering af Meeqerivitsialak.

KANUKOKA er tilfreds med, at der konkret også foreligger forslag om pædagogisk/psykologisk forskning samt dataindsamling på området, som KANUKOKA specielt på socialområdet igennem årene har foreslået og efterlyst. Børn med særlige behov er også blevet husket i forordningsforslaget.

I kommunerne findes der også *dagtilbud* til voksne, ældre eller handicappede. For at undgå sammenblanding og misforståelser, må der stå "*dagtilbud til børn*" de steder i forordningsforslaget, hvor der blot står "*dagtilbud*".

Som en naturlig konsekvens af reformen på området, vil KANUKOKA gerne støtte, at der i departementets regi ansættes en faglig konsulent, der kan tage sig af det pædagogiske område vedrørende børn i førskolealderen.

De steder i forordningsforslaget, hvor der stod "dagtilbud" er rettet til "dagtilbud til børn".

Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke ansatte en projektkoordinator og projektmedarbejder til at varetage arbejdet med reformprocessen. På lidt længere sigt overgår det pædagogiske udviklingsarbejde samt efter- og videreuddannelsen af personalet på førskoleområdet til Institut for Uddannelsesvidenskab og Socialpædagogisk Seminarium, hvor de rent departementale opgaver fortsat vil blive varetaget af departementet.

KANUKOKA foreslår til § 2, at følgende inddrages "give barnet muligheder for oplevelser og aktiviteter der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og udvikling", at nr. 5 ændres til "udvikle respekt for naturen", samt at stk. 2 suppleres

med "(...) barnets netværk, der inspirerer barnets tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder.

§ 2 i forslaget er rettet i overensstemmelse med KANUKOKA's bemærkninger. Se i øvrigt Undervisningsministeriets bemærkninger til § 2, stk. 2.

Til § 7 noterer KANUKOKA sig, at samarbejde om det enkelte barn er vigtigt. Det vil være godt, hvis afsnittet også kan indeholde noget konkret, således at det gøres muligt, at for eksempel PPR på et tidligt tidspunkt inden barnets skolestart inddrages, hvis barnet grundet sin sociale situation, adfærd, trivsel eller forsinket udvikling har brug for særlig opmærksomhed.

Landsstyret mener, at bestemmelsen skal være så åben som mulig, således at de enkelte kommuner selv vurderer behovet og dermed også sammensætningen af nævnte samarbejdsteam. Desuden henledes opmærksomheden på bestemmelserne i § 12, stk. 3, som efter indstilling fra Nuup Kommunea nu er omformuleret, således at børn med særlige behov optager de antal daginstitutionspladser som kommunalbestyrelsen og/eller den selvejende daginstitutions bestyrelse efter anbefaling fra daginstitutionen beslutter for, at det er muligt at opfylde §§ 1 og 2. Såfremt der er nedsat et samarbejdsteam omkring det enkelte barn, jf. § 7, kan dette inddrages i forbindelse med denne beslutning.

I forhold til § 10 spørger KANUKOKA om, departementet har forholdt sig konkret til uddannelsessøgendes mulighed for at medtage barn under brancheskoleophold i anden by/kommune samt dennes egenbetaling/forældrebetaling for plads på daginstitution i opholdskommunen.

Forældrebetaling bliver reguleret via en særskilt bekendtgørelse. Landsstyret er opmærksom på problematikken omkring uddannelsessøgendes muligheder for at medtage barn på brancheskoleophold i anden by/kommune, og vil nøje følge udviklingen i forbindelse med kommunesammenlægningerne.

KANUKOKA finder, at § 11, som fastsætter en minimumgrænse på 12 børn ved en børnegruppe, vil give kommunerne problemer i praktisk og i øvrigt virker formynderisk.

I medfør af KANUKOKA's herunder Nuup Kommunea's bemærkninger, er minimumsgrænsen fjernet. Se i øvrigt Grønlands Arbejdsgiverforenings bemærkninger med hensyn til § 11.

KANUKOKA forudser, at § 12 vil give Nuuk, Upernavik og formentlig andre kommuner problemer i forhold til indretning og ventelister.

Maksimumstallet på 4 børnegrupper i § 12, stk. 2, er blevet fjernet. Maksimumstallet for antal børn i en børnehavegruppe er sat til 20, hvor arbejdsgruppen oprindeligt foreslog 18 ud fra et ønske om, at der skal være mere tid til de enkelte børn for derved at opnå bedre kvalitet i arbejdet, hvor Landsstyret har bestemt, at antallet af børn i en børnehavegruppe maksimalt må være på 20 ud fra den praksis, som et stort antal kommuner allerede opererer med i dag.

I øvrigt er teksten i § 12, stk. 1, og § 12, stk. 3, ændret, jf. Grønlands Arbejdsgiverforenings og Nuup Kommunea's bemærkninger.

Ved § 19 (§ 18 i det nuværende forslag) noterer KANUKOKA sig, at det må være det pædagogiske ansvar, der er det primære, således at lederen kan koncentrere sig om det overordnede pædagogiske arbejde. De administrative opgaver er pædagogerne ikke uddannet til og bruger derfor uforholdsmæssig megen tid på opgaver, der snildt kan delegeres til administrativt personale i kommunen, hvor lederen kan tage sig af nødvendige mindre administrative opgaver på institutionen.

For at understrege vigtigheden af det pædagogiske ansvar er "administrative" og "pædagogiske" byttet om. Det er op til de enkelte kommuner, hvorledes det administrative arbejde skal fordeles i kommunen, men Landsstyret mener, at lederen af en daginstitution under alle omstændigheder vil have et administrativt ansvar, hvilket også er baggrunden for bestemmelsen i § 18 (§ 17 i det nuværende forslag), som fastslår, at lederen ikke skal medregnes i stuenormeringen.

Forordningsforslaget har et omfattende indhold, hvorfor KANUKOKA anbefaler, at der efterfølgende laves en samlet og gennembearbejdet vejledning på området, der tager højde for eventualiteterne.

Der er lagt op til, at der afholdes forskellige kurser i forbindelse med implementeringen af den nye forordning, hvor kursusmaterialet samtidig vil danne grundlaget for en egentlig vejledning.

Grønlands Arbejdsgiverforening

Grønlands Arbejdsgiverforening finder afsnit 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige i de almindelige bemærkninger ugennemskuelige. Der beregnes udgifter for afholdelse af regionale kurser for blandt andet forældrerepræsentanter i forbindelse med den nye lovgivning, på trods af forældrerepræsentantfunktionen bortfalder med indførelsen af de nye brugerforsamlinger jf. forordningsforslagets § 21.

I forbindelse med de påtænkte regionale kurser vil de enkelte brugerforsamlinger kunne udpege de forældre, de ønsker skal deltage på kurserne.

Grønlands Arbejdsgiverforening anbefaler en mindre ændring af strukturen af forordningstekstens kapitel 3, således der laves et afsnit med bestemmelser for henholdsvis selvejende og kommunale institutioner og derefter afsnit indeholdende fællesbestemmelser. Ifølge forslaget for Grønlands Arbejdsgiver flyttes § 17 vedrørende selvejende institutioner op mellem § 12 og § 13.

Der er foretaget en ændring af strukturen af kapitel 3, således at definitionen på en daginstitution samt de bestemmelser, der er fælles for både kommunale og selvejende daginstitutioner er placeret forrest i kapitlet som §§ 11- 19, hvor § 20 omhandler personalenormeringen i kommunale daginstitutioner, § 21 brugerforsamling for kommunale daginstitutioner og § 22 omhandler de selvejende daginstitutioners styrelse.

I forbindelse med § 2, stk. 1, er Grønlands Arbejdsgiverforening positiv overfor, at der lægges mere vægt på det pædagogiske arbejde i daginstitutionerne, men påpeger, at en sådan vægtning vil kræve flere ressourcer både økonomisk og personalemæssigt. Der vil i mange år mangle pædagoger, Grønlands Arbejdsgiverforening opfordrer her til en alternativ løsning ved at oprette en socialassistentuddannelse, placeret mellem socialhjelper- og pædagoguddannelserne, hvilket kan skabe flere pædagogisk uddannede. Derudover kan en socialassistentuddannelse virke som en alternativ indgang til pædagogstudiet for folk uden en gymnasial baggrund.

Arbejdsgruppen til vurdering af de socialpædagogiske uddannelser afleverede i april 2008 en redegørelse, hvori der blandt foreslås indførelsen af en socialassistentuddannelse placeret mellem socialhjelper- og pædagoguddannelsen. Socialpædagogisk Seminarium vil herefter udforme og tilbyde denne mulighed.

Vedrørende § 3, stk. 3, mener Grønlands Arbejdsgiverforening ikke, at "børn i førskolealderen med særlige behov" uden videre kan inddrages i en "normal" daginstitution og anbefaler, at der fastsættes klarere regler for krav til blandt andet de fysiske rammer i institutioner samt krav til personale, der yder pædagogisk udviklende dagtilbud til denne gruppe af børn.

"Særlige behov" kan være vidt forskellige, lige fra forbigående behov for særlig opmærksomhed til svære psykiske og fysiske handicaps. Bestemmelsen sigter derfor mod en bred gruppe af børn, og er medtaget for netop at henlede opmærksomheden på denne gruppe. Bestemmelser om støtte og andre foranstaltninger samt om bygningers indretning er reguleret gennem anden lovgivning, ligesom muligheden for at oprette specialindrettede daginstitutioner foreligger. Desuden er formålet med forordningsforslaget blandt andet at sikre den optimale og bedst mulige støtte til det enkelte barn og derved sikre barnet en sund og indholdsrig udvikling samt at udvikle barnets muligheder i relation til personlighed, evner og psykiske og fysiske formåen fuldt ud.

Med hensyn til § 4 sætter Grønlands Arbejdsgiverforening spørgsmålstegn ved, at der i de almindelige bemærkninger anføres, at nærværende forslag til landstingsforordning ikke vil have nævneværdige økonomiske konsekvenser for det offentlige eller kommunerne, når der i denne paragraf stilles krav om udvikling af forskning samt etablering af pædagogisk-psykologisk forskningscenter.

Formulering vedrørende forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige er ændret. Forældrebetaling reguleres gennem en ny bekendtgørelse.

Grønlands Arbejdsgiverforening finder § 6, stk. 2, om udarbejdelse af pædagogiske årsplaner overflødig, da dette ansvar ligger hos daginstitutionens leder jf. § 19, stk. 2 (§ 18, stk. 2, i det nuværende forslag). Grønlands Arbejdsgiverforening anbefaler, at kommunen sørger for, at der gennem evaluering undersøges, om den af kommunen udarbejdede børne- og ungepolitik er blevet fulgt af de kommunale daginstitutioner. Grønlands Arbejdsgiverforening mener dog, at der skal være større frihed for selvejende institutioner til at følge kommunens børne- og ungepolitik.

§ 6, stk. 2, omhandler kommunens tilsyn med daginstitutioner og dagplejere, hvor § 6, stk. 3, omhandler udarbejdelse af pædagogiske årsplaner. § 6, stk. 3, er omformuleret, således at kommunalbestyrelsen nu har det overordnede ansvar for udarbejdelse af en kommunal børne- og ungepolitik, udarbejdelse af pædagogiske årsplaner for de enkelte dagtilbud og evaluering heraf og formidling af en fast kontakt mellem bygdens dagtilbud og byers dagtilbud til børn med henblik på pædagogisk inspiration, jf. bemærkningerne til § 6, stk. 2 og stk. 3, nr. 2.

Grønlands Arbejdsgiverforening opfordrer til at § 12, stk. 1, omformuleres således: "Kommunale daginstitutioner oprettes og drives af kommunerne som vuggestuer for 0-2-årige, aldersopdelt for 0-6-årige og børnehaver for 3-6-årige."

Grønlands Arbejdsgiverforening opfordrer til at § 12, stk. 2, omformuleres således: "Hver kommunal daginstitution kan maksimalt have 4 børnegrupper. Hver børnegruppe kan maksimalt have 18 børn og hver vuggestuegruppe 12 børn." Grønlands Arbejdsgiverforening har ikke kunne finde en definition på begrebet "børnegruppe", idet det er uklart, hvorvidt der refereres til antal stuer i en hel daginstitution eller om der er tale om deling mellem vuggestue/børnehave indenfor en daginstitution."

§ 12 er omformuleret, jf. KANUKOKA's - herunder Nuup Kommune's - bemærkninger.

Grønlands Arbejdsgiverforening opfordrer i relation til § 17, stk. 2, (§ 22, stk. 2 i det nuværende forslag) til, at kompetencen til ansættelse af det øvrige personale placeres hos lederen, ud fra den betragtning, at lederen har kompetencerne til at vurdere,

hvem der kan indgå og deltage i den daglige implementering af den af lederen udarbejdede pædagogiske årsplan med videre.

Bestemmelsen er omformuleret og udgør nu § 22, stk. 2 efter hvilken bestyrelsen fastsætter retningslinjer for ansættelsen af det øvrige personale.

Grønlands Arbejdsgiverforening anbefaler, at der i § 21 indføres hjemmel til at kommunalbestyrelserne kan fastsætte en standardforretningsorden for brugerforsamlingerne.

Grønlands Arbejdsgiverforening mener ikke, at en nedlæggelse af de nuværende bestyrelser til fordel for brugerforsamlinger, hvor alle forældre/faktiske forsørgere kan deltage, vil medføre en effektivisering. Således risikeres det blandt andet, at forældre/faktiske forsørgeres deltagelse bliver spredt tilfældigt afhængigt af tid og interesse, hvilket vil nedsætte beslutningsprocessen.

Der er indføjet en bestemmelse i § 21, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen kan udarbejde en standardforretningsorden for brugerforsamlingerne i kommunen, jf. § 26, stk.3, og Landsstyret henviser til bemærkningerne til IMAKs høringssvar vedrørende samme bestemmelse.

I forhold til § 31, stk. 2, udtrykker Grønlands Arbejdsgiverforening bekymring for, at regulering af skolepasningsordninger fjernes med ophævelse af den nugældende landstingsforordning om daginstitutioner. I de almindelige bemærkninger henvises til folkeskoleforordningen samt kultur- og fritidsforordningen. Disse landstingsforordninger pålægger ikke kommunen at tilbyde skolepasningsordninger for børn fra 6-årsalderen. Grønlands Arbejdsgiverforening anbefaler, at en lovgivning, hvori kommunen pålægges at tilbyde skolepasningsordninger for skolesøgende børn, udarbejdes.

Der er indføjet en bestemmelse i § 31, stk. 3, hvorefter det er muligt fortsat at kunne henvise børn mellem 7 og 15 år til fritidshjem, indtil en ny landstingsforordning om organisering af fritidsvirksomhed udarbejdes. I øvrigt eksisterer skolepasningsordningen ikke længere, hvorimod der ifølge § 9, stk. 7, i landstingsforordning nr. 8 af 2002 af 21. maj 2002 om folkeskolen er mulighed for at tilbyde pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter i tidsrummet fra 8 til 16 for elever i folkeskolen, det vil sige for børn fra 6 år og opefter. Endvidere er der med landstingsforordning nr. 8 af 15. april 2003 om ændring af landstingsforordning om folkeskolen indføjet bestemmelser om, at folkeskolen kan tilbyde både skolesøgende og ikke skolesøgende børn og unge under 20 år andre fritidsforanstaltninger, og at disse tilbud koordineres med de øvrige tilbud såvel inden for folkeskolens normale undervisning som inden for landstingsforordningen om fritidsvirksomhed.

IMAK

IMAK gør i forbindelse med forslaget formål opmærksom på faren for, at der skabes forventninger om mærkbare ændringer indenfor kort tid, forventninger, som ikke kan opfyldes foreløbig og henviser til vedtagelsen af folkeskoleforordningen, hvilket har haft store konsekvenser for blandt andet det psykiske arbejdsmiljø for ledere og lærere i folkeskolen.

Landsstyret er klar over, at ændringer tager tid, hvilket de skiftende landsstyrekoalitioner også har gjort opmærksom på blandt andet i forbindelse med folkeskolereformen. Derfor er der også lagt op til en omfattende efter- og videreuddannelsesvirksomhed og kurser i forbindelse med vedtagelsen af en ny landstingsforordning på dagtilbudsområdet.

IMAK bemærker, at forslaget til landstingsforordning alene skal gælde for førskolebørn, og at aktiviteter for ældre børn skal afholdes i henhold til folkeskoleforordningen eller som fritidstilbud i henhold til kultur- og fritidsforordning. Det vil sige, at nuværende fritidshjem nedlægges og skolepasningsordninger, som i praksis i dag ikke følger hverken folkeskoleforordning eller kultur- og fritidsforordningen, vil fortsætte uden reel mulighed for at kontrollere kvaliteten. Efter IMAKs opfattelse bør der udarbejdes et lovgrundlag for dette område, således der også i praksis er noget brugeren/borgeren kan støtte ret på.

Se bemærkningerne herom i kommentarerne til høringssvarene fra Grønlands Arbejdsgiverforening.

IMAK påpeger, at ændringen fra pasning til pædagogiske tilbud vil kræve flere resurser såvel økonomiske som personalemæssigt, og manglen på pædagoger er allerede meget stor. Alene det nye krav om udarbejdelse af pædagogiske årsplaner og evaluering, kravet til løbende dokumentation af det enkeltes barn udvikling ud fra en helhedsvurdering og en udviklingsbeskrivelse af hvert barn mindst 2 gange årligt samt forældresamtale mindst 2 gange årligt er meget resursekrævende i forhold til nugældende regler. IMAK sammenholder dette med Landsstyrets hensigt om at lette udgiftsbyrden for familierne.

Ændringen fra "pasning" til "pædagogisk udviklende dagtilbud" tager sit udgangspunkt i eksisterende praksis, ligesom daginstitutionerne allerede laver planer, beskrivelser med videre, som på forskellig vis indgår i forældresamtalerne.

Forældrebetalingen reguleres gennem en særskilt bekendtgørelse.

IMAK bemærker, at uuddannede, som udgør en væsentlig del af de ansatte inden for førskoleområdet, først kommer på kurser i 2012, og at fundamentet for hele forordningsforslaget er effektiv pædagogik. IMAK forslår i forlængelse heraf, at 1. prioriteten bør være kursus- og efteruddannelse af lederne og mellemledere især indenfor personaleledelse, som kan være med til at sikre fastholdelse af lederne og

dermed fastholdelse af pædagogerne. Modsat risikerer man lige så stor udskiftning af ledergruppen som inden for folkeskolen.

Den uuddannede del af personalet på daginstitutionerne vil indgå i den løbende kursus- og efteruddannelsesvirksomhed, hvor de for 2012 foreslåede midler til uuddannede medarbejdere tænkes anvendt til nye medarbejdere, som endnu ikke har været igennem et kursusforløb samt som et opsamlingskursus for denne gruppe. Der vil i høj grad også blive satset på lederne og mellemliderne i forbindelse med de regionale og lokale kurser.

IMAK noterer sig, at der står, at det ikke får væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige, idet der er sat penge af på finansloven til implementeringen. Men som ved folkeskoleforordningen er der tiltag som koster ikke alene i implementeringsfasen men fra start og i fremtiden. Det øgede krav til kvalitet vil selvsagt betyde større normeringer, ellers vil det ikke ske i virkeligheden. Desuden er der ikke taget højde for de meget store udgifter til vikarer i forbindelse med kurser for det ansatte personale.

Den coaching, der er foreslået, vil foregå som en del af det daglige arbejde som en praktisk videreuddannelse, der foregår sammen med børnene, således at en stor del af efter- og videreuddannelsesvirksomheden vil foregå inden for de rammer, som kommunerne allerede har til efter- og videreuddannelse af personalet. I øvrigt vil den økonomiske aftale i tilknytning til landstingsforordningsforslaget indgå i de sædvanlige bloktilskudsforhandlinger mellem hjemmestyret og KANUKOKA. Se i øvrigt kommentarerne til Grønlands Arbejdsgiverforenings bemærkninger vedrørende § 4.

Efter IMAKs opfattelse er implementeringsplanen ikke realistisk alene af den grund, der ikke findes det nødvendige personale til at kunne gennemføre kursusplanerne inden for de fastsatte tidsrammer.

Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har indgået en aftale med Institut for Uddannelsesvidenskab om et samarbejde. Aftalen medfører, at en pædagog- og læreruddannet coach samt en forskningsmedarbejder er gået i gang med det indledende arbejde i første omgang for resten af 2008. Under forudsætning af Landstingets endelige godkendelse af finanslovsforslaget vil dette arbejde kunne fortsætte fremover, og vil ske i et samarbejde mellem departementet, Institut for Uddannelsesvidenskab og Socialpædagogisk Seminarium. Endvidere er der allerede nu i forbindelse med forsøgs- og udviklingsarbejdet ved at blive uddannet 6 ledere fra forskellige daginstitutioner, som vil kunne varetage det videre arbejde først og fremmest i egen institution, men efter aftale også vil kunne indgå i den videre kursusvirksomhed. Fra efteråret 2008 deltager yderligere 4 pædagoger i denne proces. Endvidere vil projektgruppen i departementet, som har været tovholder i forbindelse med den indledende fase, fortsætte, indtil den videre proces kan forankres uden for departementet.

IMAK anser det for en udvidelse af PPRs arbejdsområde, og derved ressourcekrævende, når der i bemærkningerne til § 3 stk. 3, står, at PPR skal medvirke ved identifikation af særlige behov.

Bemærkningerne til § 3, stk. 3, lyder: "Identifikation af særlige behov kan ske i samarbejde med tværfaglige udvalg eller pædagogisk-psykologisk rådgivning eller i samarbejde med social- og sundhedsvæsenet i tæt tilknytning til sociallovgivningen." I de kommuner, hvor PPR-funktionen er overtaget af kommunen, er målgruppen for PPR's virksomhed børn og unge mellem 0 og 25 år.

IMAK finder, at bemærkningerne til § 4, stk. 1, indeholder en klar indikering af, at en bestemt pædagogik skal følges - effektiv pædagogik. Forskning i andre dele af verden viser, at det har negative konsekvenser, at der alene anvendes en bestemt pædagogik. Forskningen viser, at det er tvingende nødvendigt at give uddannet pædagogisk personale det nødvendige pædagogiske råderum, således at de med via deres professionalisme kan vælge de pædagogiske metoder, der passer bedst til et givet barn i en given situation.

Landsstyret mener ikke, at der i bemærkningerne er indikeret, at en bestemt pædagogik skal følges. Dog har Landsstyret i flere sammenhænge understreget vigtigheden af, at indsatsen i forhold til børn og unge tager udgangspunkt i den kendsgerning, at sociale, kulturelle og historiske faktorer skaber menneskets evner til at tænke og at lære.

IMAK bemærker § 11, som er ny, der fastslår, at der skal være tale om pædagogisk uddannet personale for, at det er en daginstitution, men i § 22 trækker man alligevel i land.

§ 11 drejer sig om en definition på en daginstitution. § 22 (§ 20 i det nuværende forslag) er omformuleret, således at "1 socialhjælper" er erstattet med "1 pædagogisk uddannet", som sammen med den ene pædagog og den ene medhjælper kommer til at danne et team, der efter Landsstyrets opfattelse vil kunne udføre det krævede pædagogisk udviklende arbejde i børnegruppen. Med "pædagogisk uddannet" forstås ikke alene pædagoger, men også barnehjælpere, barnemedhjælpere, socialmedhjælpere og social- og sundhedshjælpere.

IMAK bemærker, at § 21 nedlægger bestyrelsen og erstatter denne med en brugerforsamling. Det vil sige, at forældrene mister deres udtaleret ved ansættelser med videre samt det tætte samarbejde med ledelsen om planlægning og udarbejdelse af pædagogisk linje. Hvis dette fastholdes, bliver det sværere at trække på de resursestærke familier/ forældre og synes derfor ikke i overensstemmelse med landsstyrets politik omkring borgernes inddragelse.

Der er indføjet en bestemmelse i § 17, stk. 2, hvorefter lederen af kommunale daginstitutioner ansættes af kommunalbestyrelsen efter indstilling af brugerbestyrelsen, jf. bemærkningerne til § 17, stk. 2. I følge § 21, stk. 4, kan brugerforsamlingen nedsætte ad hoc grupper efter behov. En oplagt mulighed er nedsættelsen af et indstillingsudvalg i forbindelse med ansættelser. Det overordnede formål med bestyrelser – skolebestyrelser og daginstitutionsbestyrelser – er at sikre forældrene medindflydelse. Landsstyret mener, at ved oprettelsen af brugerforsamlinger, hvor samtlige forældre har mulighed for at deltage i møderne, sikres forældrene endnu bedre og større mulighed for indflydelse, i modsætning til i dag, hvor det typisk kun er 2 repræsentanter for forældrene, der er med til at bestemme for de øvrige forældre. En brugerforsamling vil desuden give de resursestærke familier bedre og større mulighed for - i tråd med Landsstyrets politik omkring borgernes inddragelse - en aktiv indsats på alle områder ikke mindst i forhold til at sikre samarbejdet mellem forældrene og personalet om planlægningen af det daglige arbejde samt udarbejdelsen af en pædagogisk linje.

IMAK savner bestemmelser om samarbejde i forbindelse med overgang fra førskole til folkeskole. En overgang som har store konsekvenser for det enkelte barn.

Kravet til kommunerne om udarbejdelse af en børne- og ungepolitik hilses velkomment, men IMAK finder det nødvendigt, at der findes en overordnet klar børne- og ungepolitik på landsplan, for at sikre børnenes rettigheder og mindske omsorgssvigt.

§ 16 fastslår at, ved et barns overgang fra en institution til en anden skal personalet ved den afgivende daginstitution samarbejde og videregive relevante oplysninger til den modtagende institution. Endvidere fastslår § 5, stk. 3, at Landsstyret kan fastsætte retningslinjer om videregivelse af relevante oplysninger i henhold til § 16. Se endvidere Undervisningsministeriets bemærkninger og kommentarerne hertil samt KANUKOKA's bemærkninger til § 2, hvorefter der her er tilføjet, at det pædagogiske arbejde blandt andet skal sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Landsstyret agter at udarbejde en klar børne- og ungepolitik blandt andet med baggrund i tilbagemeldingerne fra konferencen i Sisimiut i juni 2008, de sidste års indhøstede erfaringer samt den igangværende trivselsundersøgelse.

Undervisningsministeriet

Undervisningsministeriet opfordrer til, at det overvejes, om det udtrykkeligt bør fremgå af formålsparagraffen i forslagets § 2, at et delperspektiv af førskoleinstitutionens pædagogiske arbejde med børnene retter sig mod skolen, således som det fremgår af den gældende danske dagtilbudslovs formålsparagraf i § 7, stk. 5, 1. punktum: "Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære."

Undervisningsministeriets forslag er indføjet i § 2, stk. 2.

Departementet for Familie og Sundhed

Departementet for Familie og Sundhed finder det uheldigt, at man ikke har medtaget forældremyndighedsindehaveren, da det er forældremyndighedsindehaveren, der træffer beslutninger vedrørende barnets hverdag – også selv om barnet er anbragt hos en plejefamilie eller lignende. I praksis vil denne type beslutninger ofte træffes af den faktiske forsørger, men ved ikke at medtage forældremyndighedsindehaveren, fratager man helt forældremyndighedsindehaverens ret til at udøve indflydelse på barnets hverdag.

Departementets bemærkninger er blevet indarbejdet i forslaget.

Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender

Der indkom i første omgang et høringssvar fra Departementet for Finanser og Udenrigsanliggender, hvori det påpeges, at der i forbindelse med udarbejdelsen af FFL 2009 blev midlerne der var afsat til "den gode børnehave" flyttet fra Hovedkonto 40.01.08 under Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Midlerne blev placeret på hovedkonto 20.11.61 Uddannelsesreserven.

Af budgetbidraget til denne konto fremgår at "Indsatsen vedrørende uddannelsesplanen iværksættes og realiseres bredt og realiseringen af planen samt udmøntningen af uddannelsesreserven foregår på tværs af departementer og styrelser og andre instanser. Indsatsen planlægges af repræsentanter fra de involverede departementer og styrelser for sektorprogrammet og den ekstraordinære uddannelsesindsats. Sekretariatsfunktionen for styregruppen varetages af Styrelsen for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser."

Det er således Styregruppen, der udmønter midlerne fra Uddannelsesreserven. Derfor finder ANAN det afgørende, at denne gruppe har truffet beslutning om at udmønte 4 mio. kr. i 2009 og 6 mio. kr. i hvert af BO-årene til formålet. ANAN vurderer, at forslaget først kan fremsættes for henholdsvis Landsstyret og Landstinget, efter at Styregruppen har behandlet sagen.

Departementet for Finanser og Udenrigsanliggende(ANAN) har i deres høringssvar lagt vægt på, at udmøntningen af midler fra uddannelsesreserven sker gennem styregruppen for den ekstraordinære uddannelsesindsats og vil henholde sig til denne styregruppes stillingtagen og bemærkninger hertil.

Styregruppen for den ekstraordinære indsats, der består af repræsentanter for involverede departementer og KANUKOKA, vedtog på styregruppemøde den 14. maj 2008 at afsætte 4,0 mio. kr. i 2009 samt 6,0 mio. kr. i henholdsvis årene 2010-2012 til udvikling af den gode daginstitution. Landsstyret har tilkendegivet sin tilslutning hertil ved landsstyremøde den 20. juni 2008.

Nævnte bevillingsmæssige forhold kunne ikke indarbejdes i forbindelse med selve udarbejdelsen af finanslovsforslag 2009, men vil blive fremsat som ændringsforslag i forbindelse med 2. behandlingen af finanslovsforslag 2009, og vil blive behandlet afslutningsvis forinden endelig forelæggelse. I øvrigt er der på forslag til Finanslov 2009 på uddannelsesreserven reserveret midler til Meeqquerivitsialak, jf. almindelige bemærkninger til FFL 2009 kapitel 7.6 Den gode Daginstitution.

Efterfølgende var der et møde mellem ANAN og KIIIN, hvor ovenstående blev drøftet, hvorefter ANAN fremsendte yderligere bemærkninger. Her henviser ANAN til bestemmelsen i folkeskoleforordningens § 28, hvorefter undervisningspligten indtræder 1. august i det år barnet fylder 6 år. ANAN er af den overbevisning, at midler afsat til uddannelsesformål skal anvendes til dette - og ifølge landstingsforordningen starter et menneskes uddannelse først, når dette starter i folkeskole. ANAN mener således ikke, at aktiviteter med tilknytning til førskoleområdet skal finansieres af uddannelsesmidler.

I både den nuværende og forrige Landsstyrekoalitionsaftale er der under afsnittet om uddannelse, udtrykt et klart ønske om, at børnehaveområdet skal struktureres i tilknytning til Den gode Skole. Endvidere udtrykker Landsstyret i "Kommissorium for det videre arbejde med Meeqquerivitsialak" blandt andet, at Landsstyret ønsker en styrkelse og forbedring af hele uddannelsesområdet set under et fra førskoleområdet til de videregående uddannelser. Der er således tale om, at landsstyret ønsker en sammenhængende indsats med det formål at forbedre og styrke udviklings- og uddannelsesindsatsen på alle niveauer. Uddannelsessystemet skal styrkes, således at alle børn, elever og studerende får mulighed for at deltage aktivt i læringen ud fra deres forudsætninger.

Endvidere har udviklingen af Meeqquerivitsialak allerede været optaget i bevillingslovene under sektorprogrammet – godkendt af Landsstyret og Landstinget, eksempelvis i Finanslov 2008.

ANAN ønsker også at fremhæve, at det ikke virker rimeligt, at Hjemmestyret pålægges en betragtelig årlig udgift til kurser for det kommunale personale, når kommunerne varetager og finansierer driften af børnehaver og dagpleje, kompenseret gennem det kommunale bloktilskud. Desuden finder ANAN det mere hensigtsmæssigt, hvis de bærende elementer i Meeqquerivitsialak indarbejdes i uddannelserne.

Meeqquerivitsialak-reformen skal ses som et langsigtet projekt, som igennem en forsknings- og kulturelt baseret indsats kommer det grønlandske samfund til gavn, og som lever op til Landsstyrets ønsker om både en sammenhængende indsats på hele uddannelsesområdet, tilknytningen til Atuarfitsialak og Landsstyrets prioritering af vore børn, og som samtidig imødekommer en række anbefalinger fra konferencen i Sisimiut i juni 2008.

Der er således tale om indførelsen af nye arbejdsformer, et anderledes syn på børns læring, et anderledes og tættere samarbejde med forældre og andre institutioner, som kræver en intensiv og længerevarende efteruddannelsesindsats af personalet.

Ved gennemførelsen af tidligere reformer på skole- og uddannelsesområdet, eksempelvis af Atuarfitsialak, er der blevet afsat ekstra midler både til implementeringen af de nye regler, efter- og videreuddannelsen af personalet samt det nødvendige udviklingsarbejde, ligesom de bærende elementer og værdier fra udviklingsarbejdet bliver indarbejdet i uddannelserne.

Embedslægeinstitutionen

Embedslægeinstitutionen finder ikke, at man umiddelbart kan erstatte "Sundhedsmyndigheder" med "Embedslægeinstitutionen og/eller veterinær myndigheder" i , uden det nøje er drøftet, hvad en godkendelse og et løbende tilsyn indebærer, og hvorledes der skabes ressourcer hertil.", jf. § 13, stk. 1 og 3 og § 14, stk. 2, pkt. 8 i det oprindelige forordningsforslag.

I nærværende forslag er "Embedslægeinstitutionen og/eller de veterinære myndigheder" ændret til "sundhedsmyndighed" i overensstemmelse med embedslægens bemærkninger.

SIK

SIK anerkender og støtter fuldt ud, at Landsstyret udarbejder et forslag til ny forordning om dagtilbud til børn. SIK bemærker specielt, at der i forbindelse med reformen på dagtilbudsområdet er et ønske om tilpasning af brugerbetalingen med henblik på at lette udgiftsbyrden.

Endvidere er SIK tilfreds med intentionerne om at forbedre uddannelsesmulighederne for at kunne give børn, elever og studerende mulighed for kontinuerlig læring ud fra deres egne forudsætninger.

SIK håber, at forslaget, som vurderes som et overordentligt godt forslag, vil blive forelagt Landstinget i sin nuværende form.

Perorsaausut Ilinniarsimasut Kattuffiat

P.I.P. er meget taknemmelige over, at P.I.P. har fået lejlighed til at være med til udarbejdelsen af forordningsforslaget, idet dets medlemmer arbejder direkte med børnene.

Forordningsforslaget giver pædagogerne mulighed for bedre arbejdsvilkår i deres daglige virke, ikke mindst fordi forslaget er udarbejdet med barnet i centrum. P.I.P. vil henlede arbejdsgivernes opmærksomhed på, at det er yderst nødvendigt med

efter- og videreuddannelse af pædagoger i Grønland, og at dette behov ikke bliver mindre ved overgangen til Meeqquerivitsialak.

Desuden vil P.I.P. gerne udtrykke, at P.I.P. er klar til at kunne deltage i arbejdet med ny lovgivning vedrørende fritidshjemsområdet.

Endelig er der modtaget hørings svar uden yderligere bemærkninger fra: Institut for Uddannelsesvidenskab samt Det sociale Ankenævn.

Lovkontorets bemærkninger er indarbejdet i forslaget.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen fastsætter forordningens formål, som overordnet er at sætte det enkelte barn i centrum. Dette fokus ligger bag alle forordningens bestemmelser og det arbejde, der foregår i forbindelse med Meeqquerivitsialak.

Formålet er nyt i forhold til den eksisterende forordning, hvor den eksisterende forordning fastlægger fokus som blandt andet at sikre det fornødne antal pasningstilbud, jf. den eksisterende forordnings §§ 1-2.

Forordningens formål indeholder flere parametre.

Barnet sættes i centrum i samarbejde med forældremyndighedsindehaverne/de faktiske forsørgere. Det er væsentligt at fastslå, at forældremyndighedsindehaverne/de faktiske forsørgere er ansvarlige for barnet og dets sundhed, opdragelse, udvikling, omsorg og trivsel. Ethvert tilbud fra offentlig side i henhold til nærværende landstingsforordning skal derfor ske i samarbejde med barnets forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere.

Begrebet forældremyndighedsindehaver/faktiske forsørgere er anvendt med henblik på imødekommelse af de mange forskellige situationer, hvor det ikke er barnets forældre, der varetager barnets faktiske forsørgelse. I virkelighedens verden findes mange retslige og praktiske varetagesforhold, der er indbefattet, eksempelvis ved værger, plejeforældre, private plejeforældre, adoptivforældre, børnehjem, situationer, hvor barnet lever med andre familiemedlemmer end forældrene såsom bedsteforældre eller søskende med videre.

Det bemærkes, at samarbejdet skal ske med de voksne, som barnet har en umiddelbar tilknytning til.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at formålet med forordningen er at sikre den optimale og bedst mulige støtte til det enkelte barn. Det bemærkes i denne

forbindelse, at udgangspunktet igen er det enkelte barn, og at tilbud om støtte og udvikling skal tilpasses det enkelte barn.

Den optimale og bedst mulige støtte og udvikling skal sikres det enkelte barn med henblik på at sikre barnet en sund og indholdsrig udvikling. Heri ligger en erkendelse af, at en persons liv grundlægges i førskolealderen. Endvidere understreges, at der skal investeres i børn i førskolealderen som et væsentligt aktiv i samfundets fremtid.

Til § 2

Til stk. 1

Formålet med dagtilbud til børn i denne forordning tager udgangspunkt i Børnekonventionens art. 29.1 jf. bekendtgørelse nr. 90 af 7. oktober 1993 om Danmarks tilbagetrækning af territorialt forbehold for så vidt angår Færøerne og Grønland over for FN-konventionen af 20. november 1989 om Barnets Rettigheder.

Art. 29.1 fastslår hensigten med uddannelse af barnet. Selv om nærværende forordningsforslag omhandler pædagogisk udviklende dagtilbud og ikke direkte uddannelse, finder Landsstyret, at formålene fra Børnekonventionen i høj grad kan overføres.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at art. 29.1.a ikke er overført direkte. Formuleringen "og personer som tilhører urbefolkningen" er fjernet, idet der ikke i Grønland er en urbefolkning i minoritet.

Ved De Forenede Nationers Pagt i nr. 2 forstås T. 8 Forenede Nationers pagt med statut for den mellemfolkelige domstol af 22. november 1945 (Nalunaarutit A. 2000 p. 1)

Formålet med dagtilbud i henhold til forordningsforslaget er nyt i forhold til det eksisterende formål, der indeholder en nu arkaisk bestemmelse om, at formålet med dagtilbudene blandt andet er at supplere hjemmets opdragelse af barnet, jf. den nugældende landstingsforordnings § 2, stk. 2, nr. 1.

Til stk. 2

På denne baggrund fastslår stk. 2, at alt pædagogisk arbejde skal ske i samarbejde med barnets forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere og barnets netværk. Vedrørende barnets forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere henvises til bemærkningerne til § 1. Med barnets netværk forstås barnets udvidede familie- og bekendtskabskreds.

Bestemmelsen fastslår endvidere, at det pædagogiske arbejde skal sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære, samt inspirere barnets tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder.

Til § 3

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny i forhold til den gældende landstingsforordning og fastslår definitionen af pædagogisk udviklende dagtilbud til børn som aktivitetstilbud, hvor der udføres pædagogisk målrettet arbejde med børn. Pædagogisk målrettet arbejde er, hvor barnet lærer og udvikler sig gennem leg og aktiviteter. Pædagogisk målrettet arbejde involverer aktiv deltagelse af barn og voksen og er struktureret med henblik på mål og plan for at udvikle barnet.

Bestemmelsen eksemplificerer pædagogisk udviklende dagtilbud til børn som daginstitutioner, dagpleje og legestuer. Det bemærkes, at der alene er tale om en eksemplificering og ikke en udtømmende opregning. Der er således mulighed for nye initiativer og mulighed for pædagogisk udvikling indenfor forordningens anvendelsesområde.

Til stk. 2

Den eksisterende landstingsforordning om daginstitutioner omhandler dagtilbud til børn under 15 år, jf. nugældende landstingsforordnings § 1, men i realiteten har der siden dens vedtagelse kun været fokus på dagtilbud til børn i førskolealderen. Dagtilbud til børn i forbindelse med folkeskolen reguleres gennem folkeskoleforordningen, mens fritidstilbud reguleres i kultur- og fritidsforordningen.

Grundet ovenstående er anvendelsesområdet for nærværende forordningsforslag indskrænket til børn i førskolealderen i forståelsen børn i alderen 0-6 år. I henhold til den gældende folkeskoleforordning indtræder undervisningspligten det år, barnet fylder 6 år, jf. dennes § 26, stk. 1.

Der er dog i nærværende forordning mulighed for, at det aldersmæssige anvendelsesområde udstrækkes, indtil undervisningspligten indtræder af hensyn til tilfælde, hvor barnet begynder i folkeskolen senere end det år, hvor barnet fylder 6 år, jf. folkeskoleforordningens § 26, stk. 2.

Endvidere skal bemærkes, at indtil en landstingsforordning om organisering af fritidsvirksomhed udarbejdes og sættes i kraft, har kommunalbestyrelsen fortsat til opgave at henvise 7-15-årige børn til fritidshjem, jf. § 31, stk. 3.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny i forhold til gældende landstingsforordning og fastslår, at forordningen også omfatter børn i førskolealderen med særlige behov. Bestemmelsen er medtaget med henblik på, at denne gruppe børn ikke forsvinder i "børn i førskolealderen".

Børn med særlige behov omfatter både fysisk og psykisk handicappede børn og børn med specialpædagogiske behov, som ikke kan integreres i de nuværende daginstitutionstilbud. Endvidere omfatter børn med særlige behov også autisme, ADHD, børn med behov for sorg- og krisebearbejdning og lignende.

Identifikation af særlige behov kan ske i samarbejde med tværfaglige udvalg eller pædagogisk-psykologisk rådgivning eller i samarbejde med social- og sundhedsvæsenet.

Til § 4

Til stk. 1

Bestemmelsen er en ændring af § 3, stk. 3, 2. pkt., i den eksisterende forordning, i henhold til hvilken Landsstyret fører almindeligt og pædagogisk tilsyn med institutionerne.

Nærværende bestemmelse fastslår, at Landsstyret fører overordnet tilsyn med pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen. Det overordnede tilsyn omfatter udarbejdelse og fortolkning af lovgivning, initiering af nye udviklingsprojekter og reformer på området og samarbejde med kommunalbestyrelserne med henblik på at forene og koordinere politik og praksis. Det almindelige og pædagogiske tilsyn er nu pålagt kommunalbestyrelsen, jf. § 6, stk. 2, som en konsekvens af strukturreformen, og ud fra ønsket om, at opgaven løses så tæt på borgerne som muligt.

Til stk. 2

Bestemmelsen, som er ny, fastslår Landsstyrets opgaver i forhold til pædagogisk udviklende dagtilbud til børn i førskolealderen, således at det påhviler Landsstyret at sørge for pædagogisk-psykologisk forskning inden for førskoleområdet, udvikling af nye former for dagtilbud, uddannelse af pædagoger, efter- og videreuddannelse af pædagogisk uddannet personale, kompetencegivende uddannelse af ufaglært personale samt udvikling af værktøjer til statistisk dataindsamling. Forskningsdelen er medtaget i Landsstyrets budget vedrørende Meeqquerivitsialak, mens de efterfølgende initiativer er iværksat og finansierede under de relevante hovedkonti.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny og medfører, at der oprettes et centralt pædagogisk-psykologisk udviklingscenter, der har til formål at løse de i stk. 2 nævnte opgaver. Det pædagogisk-psykologiske udviklingscenter er inspireret af Inerisaavik, der er etableret med henblik på lignende opgaver i henhold til folkeskoleforordningens § 31, stk. 2.

Til stk. 4

Bestemmelsen, som er ny, er inspireret af tilsvarende bestemmelse i folkeskoleforordningen, jf. dennes § 32, stk. 2, og betyder, at Landsstyret kan afkræve oplysninger fra kommunalbestyrelsen til varetagelsen af sine opgaver efter nærværende forordning. Denne mulighed har en væsentlig betydning i forhold til Landsstyrets overordnede tilsyn, jf. stk. 1 og opgaverne i henhold til stk. 2.

Til § 5

Til stk. 1

Nr. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 3, stk. 4, og § 4, stk. 5, i den nugældende landstingsforordning vedrørende bemyndigelsen til at fastsætte regler om betaling for kommunale dagtilbud.

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 14. september 2006 om betaling for børns ophold i kommunal daginstitution og i kommunalt formidlet dagpleje er gældende, indtil ny bekendtgørelse er udarbejdet i forlængelse af vedtagelsen af nærværende forordningsforslag, jf. § 31, stk. 4.

Sidste led i denne bestemmelse er en videreførelse af § 14 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Nr. 2

Vedrørende udarbejdelse af regler om forholdsregler mod smitsomme sygdomme, er bestemmelsen ny, idet den giver mulighed for, at der udarbejdes en bekendtgørelse til at afløse det nugældende cirkulære nr. 188 af 21. marts 1988 om forholdsregler mod smitsomme sygdomme i dagplejehjem samt i dag- og døgninstitutioner for børn, udstedt af det daværende Socialdirektorat. Ny bekendtgørelse vil blive udarbejdet med hensyntagen til, at det nugældende cirkulære også omfatter døgninstitutioner.

Til stk. 2

Bestemmelsen bygger på den nugældende landstingsforordnings § 3, stk. 3, hvori fastslås, at Landsstyret udarbejder retningslinjer om oprettelse, indretning, ledelse og drift af daginstitutioner. Dette er sket gennem Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift. Denne bekendtgørelse ophæves ved vedtagelsen af nærværende forordningsforslag, dog er bestemmelserne om ledelse og drift af daginstitutioner indarbejdet i nærværende forordningsforslag, hvor forslaget's stk. 2 fastslår, at Landsstyret udarbejder retningslinier for etablering og indretning af daginstitutioner.

Til stk. 3

Bestemmelsen er ny og fastslår, at landsstyret kan fastsætte retningslinier om videregivelse af relevante oplysninger i henhold til § 16, som pålægger personalet ved den afgivende institution at videregive oplysninger om barnet til den modtagende institution, jf. bemærkningerne til § 16.

Til stk. 4

Bestemmelsen er ny og fastslår, at landsstyret kan fastsætte retningslinier for kommunalbestyrelsens almindelige og pædagogiske tilsyn med samtlige dagtilbud i kommunen.

Til § 6

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sikre det fornødne antal dagtilbud til alle børn i førskolealderen.

Bestemmelsen er ændret i forhold til nugældende landstingsforordnings § 1, stk. 1, som omfatter børn under 15 år, jf. bemærkningerne til § 3, stk. 2.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre almindeligt og pædagogisk tilsyn med samtlige dagtilbud til børn. Det anføres tillige, at dette tilsyn skal ske i samarbejde med relevante myndigheder. Disse kan være sundhedsmyndighed, brandmyndighed, Arbejdstilsynet, Embedslægeinstitutionen med videre.

Ved udøvelse af almindeligt tilsyn bør kommunalbestyrelsen blandt andet være opmærksom på, at legepladsernes indretning og legeredskaberne er i forsvarlig stand, at de hygiejniske forhold er i orden, og at enhver befordring af børn sker under betryggende forhold, herunder iagttagelse af gældende regler for sejlads og færdsel.

Det bør påses, lovgivningen om tobak og sikring af røgfri miljøer overholdes, så børn ikke udsættes for passiv rygning i institutionerne. Ligeledes bør det påses, at de forsikringsmæssige forhold vedrørende dagtilbuddet er i orden.

Ved udøvelsen af pædagogisk tilsyn bør kommunen være opmærksom på, at personalet har de fornødne kvalifikationer til at kunne opfylde målsætninger og varetage de opgaver, dagtilbuddet har. Tilsynsbestemmelsen medfører, at kommunen skal påse, at de enkelte dagtilbud reelt løser de opgaver, som kommunen har fastlagt i de opstillede mål og rammer, og at det sker på en sådan måde, at de vil kunne opfylde de opstillede mål.

Bestemmelsen indeholder også en særlig regel vedrørende tilsynet med kommunale dagplejere. I forhold til de kommunale dagplejere skal tilsyn bestå af mindst 4 besøg

årligt, hvoraf mindst et besøg skal finde sted uanmeldt. Denne skærpede tilsynsforpligtelse er begrundet ved, at kommunal dagpleje sker i private hjem, mens den fortsat har en offentlig karakter.

Bestemmelsen er en videreudvikling af den nugældende forordnings § 4, stk. 3, og § 9, stk. 1, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Til stk. 3

Nr.1

Bestemmelsen er ny i forhold til den nugældende lovgivning, og har blandt andet baggrund i opfordringer til kommunerne fra KANUKOKA om at udarbejde en børne- og ungepolitik, som 10 kommuner indtil nu har efterkommet.

Det anbefales, at kommunalbestyrelsen ved udarbejdelse af en kommunal børne- og ungepolitik træffer beslutning om en eller flere ansvarshavende for koordinering af andre aktivitetstilbud, jf. forordningsforslagets § 27, stk. 3.

Nr. 2

Bestemmelsen er ny i forhold til den nugældende lovgivning.

Kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for, at der udarbejdes en pædagogisk årsplan for hvert dagtilbud. Denne bestemmelse skal ses i sammenhæng med § 18, stk. 2, hvorefter daginstitutionens leder har ansvaret for, at der udarbejdes en pædagogisk årsplan. Det anbefales endvidere, at kommunalbestyrelsen foranlediger evaluering af forrige pædagogiske årsplan.

Den pædagogiske årsplan træder i stedet for den praksis, der er vedrørende virksomhedsplaner for dagsinstitutioner i dag.

Nr. 3

Bestemmelsen er ny i forhold til den nugældende lovgivning.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen skal formidle en fast kontakt mellem bygdens dagtilbud til børn og byers dagtilbud til børn. Dette er for flere kommuners vedkommende en kodificering af eksisterende praksis og anbefales af arbejdsgruppen med henblik på pædagogisk inspiration og sikring af sparringspartnere.

Til § 7

Bestemmelsen er ny og har til formål at sikre et koordineret kommunalt samarbejde omkring det enkelte barn, hvor dette skønnes nødvendigt for at kunne yde en mere

direkte og daglig indsats over for barnet. Det bemærkes, at bestemmelsen er ny i forhold til den nuværende lovgivning, dog således at nogle kommuner allerede har solide praktiske erfaringer med at inddrage fagpersoner på tværs af enkelte forvaltningsgrene med henblik på at sikre den nødvendige støtte og udvikling for det enkelte barn.

Som eksempel på personer, der kan være relevante i et sådan samarbejdsteam kan nævnes sagsbehandler, psykolog, pædagog, eventuel støtteperson, børnelæge, sundhedsplejerske og lignende.

Det bemærkes, at bestemmelsen lader det være op til kommunalbestyrelsen på baggrund af kommunalbestyrelsens egen vurdering, om der er behov for et koordineret samarbejde om det enkelte barn.

Til kapitel 2

Kapitel 2 indeholder bestemmelser om pladshenvisning. Området, hidtil kaldet visitation, er i dag reguleret ved Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 af 11. december 1978 om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje, som foreslås ophævet, jf. forslaget § 31, stk. 2, nr. 4. Reglerne om pladshenvisning i nærværende forordningsforslag medfører en betydelig forenkling af de nuværende regler, blandt andet ved at bestemmelserne om visitationsgrupper ikke videreføres.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen er ændret i forhold til Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 af 11. december 1978 om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje, i henhold til hvilken pladshenvisning er bestemt af en visitationsgruppe. Denne består af en daginstitutionsmedarbejder, valgt af og blandt det pædagogisk uddannede personale, herunder barnehjælpere, en repræsentant for forældrene, valgt af og blandt forældrerepræsentanterne i daginstitutionernes bestyrelser og to medlemmer, udpeget af det sociale udvalg, hvoraf det ene skal være medlem af det sociale udvalg.

I praksis varetages pladshenvisning i mange kommuner i dag af det administrative personale ud fra de givne retningslinjer for prioritering, hvor visitationsgruppen holder regelmæssige møder og indkaldes i akutte tilfælde, hvor yderligere prioritering bliver nødvendig inden for de enkelte grupper defineret i retningslinjerne for prioritering.

Bestemmelsen fastsætter, at det er kommunalbestyrelsen, der foretager pladshenvisning til kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje. I praksis kan opgaven for eksempel varetages af de medarbejdere i kommunen, der har det lokale,

administrative ansvar for institutions- og dagplejeområdet efter kommunalbestyrelsens beslutning og delegation.

Overgangen fra visitationsgruppe til administrativ afgørelse vedrørende pladshenvisning er begrundet i hensynet til at forenkle arbejdsprocessen og derved sikre en sagsbehandling uden unødvendige forsinkelser.

Til stk. 2

I tvivlssituationer kan kommunalbestyrelsen tilforordne særlige sagkyndige. Tilforordnede kan være sundhedsplejerske, sagsbehandler, socialrådgiver, psykolog, høre- og talepædagog og lignende personer.

Tvivlssituationer kan for eksempel opstå i akutte tilfælde, hvor prioritering inden for de enkelte grupper bliver nødvendig.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af ovennævnte cirkulæres afsnit 6.

Det er ikke hensigten at afskaffe fritidshjem, men det er ønskeligt at fritidshjemmene indgår som et tilbud i en kommende landstingsforordning om organisering af fritidsaktiviteter. Det foreslås derfor, at der indsættes en overgangsbestemmelse derom i § 31, stk. 3, jf. bemærkningerne til § 10, stk. 1, sidste afsnit.

Bestemmelsen fastlægger kommunalbestyrelsens opgave i forhold til pladshenvisning og i øvrigt en aldersmæssig opdeling mellem børn i førskolealderen, således at 0-2-årige børn henvises til vuggestuer og kommunal dagpleje, og 3-6-årige børn henvises til børnehaver og kommunal dagpleje.

I forbindelse hermed anbefaler arbejdsgruppen til vurdering af regelgrundlaget, at 3-6-årige børn henvises til børnehaver i det omfang, det er muligt, med henblik på børnenes alsidige udvikling og udvidet pædagogisk stimulation.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af ovennævnte cirkulæres afsnit 6.

To-årige børn kan henvises til børnehave, hvis forholdene i øvrigt tillader dette. Denne bestemmelse har sigte mod de situationer, hvor den 2-årige er udviklingsmæssig klar til at gå i børnehave, og hvor der i øvrigt er en plads til vedkommende. Det er kommunalbestyrelsens vurdering, om denne bestemmelse finder anvendelse i en konkret situation.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af ovennævnte cirkulæres afsnit 7.

Bestemmelsen fastslår, at der skal oprettes en venteliste, såfremt alle børn i førskolealderen ikke umiddelbart kan henvises til en plads i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje.

Til stk. 4

Det foreslås, at de nye kommuner får kompetencen til at fastsætte retningslinjer for udformning og indhold af ventelisterne, herunder om ájourføring og en eventuel opdeling af ventelisten i kategorier af institutioner.

Til § 10

Til stk. 1

Bestemmelsen er videreførelse af ovennævnte cirkulæres afsnit 8.

Bestemmelsen fastsætter den prioritering blandt børn på ventelisten, som kommunalbestyrelsen skal lægge til grund ved foretagelsen af pladshenvisning. Det bemærkes, at prioriteringen ikke er ændret fra de eksisterende regler herom.

Et overordnet hensyn ved pladshenvisning er børnenes alder, jf. § 9, stk. 1 og 2.

Det fastslås endvidere, at børn i grupperne a (særlige socialpædagogiske behov) og b (overflyttelse grundet alder) går forud for andre grupper.

Herudover fastslås, at børn af fast samlevende par ligestilles med børn af gifte forældremyndighedsindehavere/ faktiske forsørgere.

Såfremt der i overgangsperioden oprettes venteliste til fritidshjem indplaceres disse børn under gruppe b, jf. § 31, stk. 3.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreudvikling af ovennævnte cirkulæres afsnit 9, dog således at hensynet til en rimelig spredning af børn med særlige behov og/eller støttepersoner er ny.

Bestemmelsen fastlægger øvrige hensyn, som kommunalbestyrelsen skal iagttage ved pladshenvisning. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at den enkelte daginstitutionens børnegrupper har en rimelig aldersmæssig spredning, at der er en lige kønsfordeling, og at der er en rimelig spredning af børn med særlige behov og/eller støttepersoner.

Til stk. 3

Stk. 3 er nyt og praktisk begrundet med henblik på at undgå ubegrundede flytninger af børn fra én institution til en anden inden for samme by eller bygd. Bestemmelsen fastsætter, at flytning inden for samme by eller bygd kun kan ske af hensyn til barnets trivsel og helbred eller svære logistiske forhold.

Til § 11

Til stk. 1

En væsentlig mangel ved den gældende landstingsforordning om daginstitutioner er, at den ikke indeholder en definition af en daginstitution. Denne mangel rettes op ved nærværende bestemmelse, der definerer en daginstitution ud fra følgende parametre:

- pædagogisk uddannet personale, der udfører pædagogisk målrettet arbejde, jf. bemærkningerne til § 3
- arbejdet er rettet mod en børnegruppe,
- tilpasset fysiske rammer, jf. § 13.

Daginstitutioner kan ikke defineres som pasningsordninger eller opsyn af børnene, da de er institutioner med socialpædagogiske målsætninger.

Definitionen medfører et opgør med Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift og tidligere regler, hvor § 1, stk. 1 definerer daginstitutioner som institutioner, hvor personalet er forpligtet til at kontrollere børnenes fremmøde, orientere forældre i tilfælde af ikke meddelt fravær og føre kontrol med børnene, når de er i institutionen samt en bestemmelse om, at mindst 50 % af de normerede stillinger skal være pædagogisk uddannede personer, jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1. Se dog forordningsforslagets § 20 vedrørende kommunale daginstitutioners personalenormering.

Med pædagogisk uddannet personale menes personer, der har en pædagogisk grund- eller videregående uddannelse. Grunduddannelser er blandt andet barnehjælper, socialmedhjælper, social- og sundhedshjælper samt socialhjælper. Videregående uddannelser er blandt andet pædagog, socialpædagog, omsorgspædagog og børnehavepædagog. Det bemærkes, at ikke samtlige uddannelser udbydes i dag, men de er medtaget af hensyn til, at de forefindes i arbejdsstyrken i dag.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreudvikling af den nugældende landstingsforordnings § 3, stk. 2, og giver mulighed for oprettelse af selvejende daginstitutioner med 6 eller flere børn.

Bestemmelsen gør opmærksom på, at daginstitutioner kan være kommunale eller selvejende institutioner, og at kommunalbestyrelsen kan indgå driftsoverenskomst med selvejende institutioner.

Kommunalbestyrelsen fastsætter selv indholdet af en driftsoverenskomst, der kan være forskellig fra institution til institution.

Til § 12

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreudvikling af den nugældende landstingsforordnings § 3, stk. 1. Bestemmelsen indeholder dog en revideret tilføjelse fra Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, § 1, stk. 2, om den aldersmæssige deling mellem vuggestuer og børnehaver, samtidig inkluderer de nugældende bestemmelser børn og unge mellem 7 og 15 år, hvorved der kan oprettes fritidshjem. § 31, stk. 3 åbner muligheden for i en overgangsperiode at tilbyde fritidshjem, jf. § 31, stk. 3 og bemærkningerne dertil.

Arbejdsgruppen har diskuteret brugen af integrerede daginstitutioner og vurderet, at disse ikke forekommer i praksis, da daginstitutionen opdeles i aldersmæssige stuer i form af vuggestue og børnehave. I forlængelse heraf er "integrerede institutioner" fjernet fra forordningsforslagets ordlyd. I stedet anvendes udtrykket "aldersopdelt".

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at der oprettes og drives en aldersopdelt institution, hvor den aldersmæssige grænse går ud over nærværende forordningsforslags anvendelsesområde, eksempelvis et børnehus. Med aldersopdelt forstås, at en stue ikke omfatter børn fra eksempelvis 0 til 15 år, men at stuerne på en aldersopdelt institution er opdelt i vuggestue, børnehave og fritidshjem. Der er ligeledes ikke noget til hinder for, at der udbydes aktiviteter på tværs af aldersopdelte stuer og aldre.

Til stk. 2

En børnegruppe kan maksimalt have 20 børn, hvilket svarer til den nuværende praktiske median. Arbejdsgruppen har foreslået, at børnetallet nedsættes til 18, men Landsstyret har besluttet, at dette vil medføre u hensigtsmæssige merudgifter for kommunerne, og foreslår i stedet, at den nuværende praksis lovfæstes, da dette ikke vil medføre væsentlige økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Den nugældende bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift angiver, at en børnehavegruppe maksimalt kan være på 24 børn. Den mindre børnegruppe betyder en væsentlig kvalitetsforbedring i forhold til personalets arbejde og børnenes udvikling.

Til stk. 3

Bestemmelsen bygger på den nugældende Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, § 1, stk. 4.

Efter denne bestemmelse er det kommunalbestyrelsen eller bestyrelsen for den selvejende daginstitution, der efter anbefaling fra daginstitutionen bestemmer, hvor mange pladser et barn med særlige behov skal optage, for at kunne leve op til formålet med dette forordningsforslag.

Bestemmelsen giver kommunalbestyrelsen / bestyrelsen for den selvejende institution mulighed for at vurdere behovet for tildeling af antal pladser i forhold til det enkelte barn, samtidig medfører bestemmelsen, at et barn, der har fået tildelt en støtteperson, ikke nødvendigvis behøver at optage flere pladser.

Såfremt der er nedsat et samarbejdsteam omkring det enkelte barn, kan dette inddrages i forbindelse med beslutningen om tildelingen af pladser til barnet.

Til § 13

Til stk. 1

§ 13 er en videreførelse af § 7, stk. 1, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift.

Stk. 1 fastslår dog i forhold til de eksisterende regler, at godkendelse skal ske både ved ibrugtagning og ved løbende tilsyn.

De relevante myndigheder i forhold til godkendelse af de fysiske rammer for daginstitutioner er brandmyndigheden, sundhedsmyndighed samt Arbejdstilsynet. De nævnte myndigheder favner brandsikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø.

Det bemærkes endvidere, at de nævnte myndigheder tillige ofte fungerer som sparringspartnere i forhold til daginstitutionerne.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at myndighedskravene i stk. 1 er opfyldt, hvilket fastslås i stk. 2.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af § 7, stk. 2, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift.

Bestemmelsen fremhæver, at såfremt der sker ændringer i antallet af normerede pladser eller de faktiske fysiske rammer, så skal der ske en fornyet godkendelse efter stk. 1. Bestemmelsen er en sikkerhed for, at antallet af normerede pladser står mål med de eksisterende fysiske rammer.

I følge § 7, stk. 3 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift skal kommunalbestyrelsen fremsende kopi

af myndighedsgodkendelser og daginstitutionens vedtægt til Direktoratet for Uddannelse. Denne bestemmelse er ikke længere aktuell, idet det nu er kommunalbestyrelsen, der fører almindeligt og pædagogisk tilsyn med samtlige dagtilbud i samarbejde med relevante myndigheder, jf. § 6, stk. 2.

Til § 14

Til stk. 1 og 2

Bestemmelsen er ny i forhold til eksisterende lovgivning på området, men bygger på afsnittet om daginstitutioners vedtægt i "Vejledning vedrørende oprettelse, indretning, ledelse og drift af daginstitutioner" og indeholder et ønske om gennemsigtighed i forhold til de personer, der kommer i daginstitutionen. Dette kan være personale, forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere, myndighedspersoner og lignende.

Bestemmelsen medfører, at hver daginstitution skal have et synligt godkendelsesbevis, der indeholder de for daginstitutionen gældende oplysninger, jf. stk. 2. Godkendelsesbeviset skal blandt andet indeholde oplysninger om dagsinstitutionens leder, og hvilket kommunalt udvalg og/eller bestyrelse for selvejende daginstitutioner, institutionen sorterer under. Herved synliggøres de ansvarshavende.

Godkendelsesbeviset skal også indeholde faktiske oplysninger om daginstitutionen såsom navn, beliggenhed, målsætning, åbningstid, antal institutionspladser, antal ansatte, og om daginstitutionen er godkendt af de relevante myndigheder, jf. § 13, stk. 1.

Da lovgiver ikke kan forudse fremtidige myndighedskrav, foreslås det, at der i nr. 8 bruges udtrykket relevante myndigheder, således at nye myndighedskrav ikke medfører en ændring af landstingsforordningen.

Slutteligt skal godkendelsesbeviset oplyse, hvor interesserede kan finde daginstitutionens pædagogiske årsplan, og hvilken lovgivning, der er gældende for området.

Til § 15

Til stk. 1

Bestemmelsen er en nyskabelse inden for daginstitutionsområdet. Det bemærkes, at bestemmelsen om evaluering og dokumentation ikke er at forstå som en prøve eller eksamen af det enkelte barn. Indførelsen af en forpligtelse til at forestå løbende evaluering og dokumentation har baggrund i hensigten om at registrere det enkelte barns udvikling med henblik på fokus på barnet og et pædagogisk målrettet arbejde i forhold til barnet.

Af samme grund fastslår bestemmelsen, at evaluering og dokumentation sker ud fra en helhedsvurdering. Helhedsvurdering vil typisk omfatte barnets udvikling inden for de sociale, kognitive, finmotoriske, grovmotoriske, sproglige, emotionelle og omverdensbevidste/perceptuelle områder.

Det er anbefalingsværdigt, at der forefindes en opdateret udviklingsbeskrivelse ved et barns overgang fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole med henblik på at sikre barnet en gnidningsfri overgang.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke fastslår hvilken udviklingsbeskrivelse, der skal anvendes, idet evalueringen og dokumentationen skal være åben overfor fremtidig forskning og udvikling inden for området. Det anbefales dog, at udviklingsbeskrivelserne bevarer en enkelthed, der gør, at de nemt kan anvendes og opdateres. Eksisterende udviklingsbeskrivelser, der kan finde anvendelse, er blandt andet Kuno Bellers beskrivelse, et overgangsskema, TRAS eller skoleparathedundersøgelse (SPU).

Til stk. 2 og 3

Stk. 2 indeholder en forpligtelse om, at udviklingsbeskrivelserne følges op i samarbejde med barnets forældre/faktiske forsørgere og relevante faglige personer. Disse kan i denne forbindelse være PPR, rådgivningslærere, sundhedsplejerske, socialforvaltning eller lignende.

I forlængelse heraf fastslår stk. 3 en forpligtelse til at afholde forældresamtaler minimum 2 gange årligt. Det bemærkes, at forældresamtaler sker med barnets forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere.

Til § 16

Bestemmelsen er ny i forhold til den nugældende lovgivning, men der er eksisterende praksis på området.

Bestemmelsen betyder, at når et barn overgår fra vuggestue eller dagpleje til børnehave eller fra børnehave til skole, skal de relevante oplysninger om barnet videregives. Det samme gælder for overgang i forbindelse med flytning. Relevante oplysninger i denne forbindelse er enhver dokumentation, herunder udviklingsbeskrivelser, der er udarbejdet om barnet.

Der kan fastsættes nærmere retningslinjer herom, jf. § 5, stk. 3.

Til § 17

Bestemmelsen er ny, men er i høj grad en kodificering af eksisterende praksis og fastslår et kvalitativt krav til daginstitutionens leder, om at denne skal være pædagog-uddannet. Endvidere fastslås, at daginstitutionens leder ikke medregnes i

stuenormeringen. Dette er indført, da daginstitutionens leder har en række administrative opgaver i daginstitutionen, og er ligeledes en kodificering af eksisterende praksis.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 5, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, dog med den ændring, at det er brugerforsamlingen, der indstiller til ansættelse af daginstitutionens leder. Bestemmelsen om, at kommunens børne- og kulturudvalg også skal indstille ansættelsen af daginstitutionens leder til kommunalbestyrelsen er ikke medtaget, da det er op til de enkelte kommunalbestyrelser at fastsætte de enkelte udvalgs ansvars- og kompetenceområder.

Kommunalbestyrelsen udarbejder retningslinjer for ansættelsen af det øvrige personale, jf. § 29, stk. 4.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 21, stk. 2 og 4.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at daginstitutionens leder har det pædagogiske og administrative ansvar for daginstitutionen. Endvidere har daginstitutionens leder ansvaret for personale og udførelsen af brugerforsamlingens og/eller bestyrelsens beslutninger, jf. §§ 21 vedrørende kommunale daginstitutioner og 22 vedrørende selvejende institutioner.

Til stk. 2

Daginstitutionens leder har ansvaret for, at der udarbejdes en pædagogisk årsplan og budget for daginstitutionen. Den pædagogiske årsplan er tidligere blevet kaldt en virksomhedsplan. Der er ikke tiltænkt nogen væsentlige ændringer af indholdet, men alene en mere hensigtsmæssig begrebsanvendelse. En pædagogisk årsplan kan indeholde følgende punkter, men det bemærkes, at kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for udarbejdelsen af pædagogiske årsplaner for de enkelte dagtilbud og evaluering heraf, jf. § 6, stk. 3, pkt. 2.

1. Præsentation af daginstitutionen

2. Målsætning for daginstitutioner

- a. Pædagogiske mål
- b. Børnene og deres behov
- c. Pædagogiske retningslinjer

3. Belægningsprocent med begrundelse

4. Budget og økonomi

5. Evaluering af planerne

- a. Børn
- b. Forældre
- c. Personale

6. Nye planer

- a. Aktiviteter og strukturer i dagligdagen
- b. Traditioner og særlige aktiviteter i det nye år
- c. Forældresamarbejde og -aktiviteter
- d. Personalesamarbejde og -udvikling
- e. Indsatsområder: hvad er vigtigst i det nye år?

Til stk. 3

§ 9 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift fastsætter, at daginstitutionens leder hvert år skal udarbejde budget for det efterfølgende regnskabsår efter forslag fra bestyrelsen, og at budgettet fremsendes til kommunalbestyrelsen inden for de frister, kommunalbestyrelsen har fastsat, samt at budgettet udarbejdes i overensstemmelse med de af kommunalbestyrelsen fastsatte budgetdirektiver.

Det foreslås at videreføre lederens forpligtelse til at udarbejde et årligt budget efter de direktiver kommunalbestyrelsen fastsætter for budgetudarbejdelsen. Denne bestemmelse foreslås at gælde for de kommunale daginstitutioner samt de selvejende daginstitutioner, som kommunalbestyrelsen har indgået driftsoverenskomst med, hvorimod lederen af de selvejende daginstitutioner udarbejder budgettet efter retningslinjer givet af bestyrelsen.

Til § 19

Til stk. 1 og 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 8 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift.

Til § 20

Til stk. 1

Idet daginstitutioner defineres ud fra blandt andet pædagogisk uddannet personale, jf. § 11, stk. 1, og ud fra et klart politisk ønske om at sikre en høj kvalitativ standard for

det pædagogisk målrettede arbejde, der foregår i daginstitutioner, fastsættes i nærværende bestemmelse mindstekrav for personalenormeringen i daginstitutioner.

Bestemmelsen er en videreudvikling af § 6, stk. 1, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, der alene fastslår, at mindst 50 % af de normerede stillinger skal være for pædagogisk uddannet personale. Ved nærværende forslag, som er en kodificering af praksis i mange kommuner, gøres der op med procentberegningen, og personalenormering tager udgangspunkt i en børnegruppe.

Udgangspunktet er en børnegruppe, hvor der skal være en normering på 1 pædagog, 1 pædagogisk uddannet og 1 medhjælper. Med pædagogisk uddannet forstås ikke alene pædagoger, men også barnehjælpere, barnemedhjælpere, socialmedhjælpere og social- og sundhedshjælpere som sidestilles med socialhjælpere. Praktikanter og støttepersoner indgår ikke i normeringen.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 6, stk. 2, i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift.

I forlængelse af stk. 1 fastslår nærværende bestemmelse, at der altid er mindst 2 ansatte per børnegruppe, og at der skal være 1 pædagogisk uddannet i daginstitutionen. Dette krav er igen for at sikre en høj kvalitativ standard i daginstitutionerne.

Til stk. 3

Ved køkken- og rengøringspersonale fastslår stk. 3, at daginstitutionen skal have det nødvendige antal heraf. Kommunalbestyrelsen må, jf. stk. 4, herefter vurdere i forhold til de konkrete forhold, hvor mange køkken- og rengøringsmedarbejdere, der er nødvendige.

Til stk. 4

Ud fra mindstekravene i stk. 1 og 2 samt stk. 3 er det kommunalbestyrelsen, der fastsætter den enkelte daginstitutioners personalenormering, og udarbejder retningslinjer for ansættelsen af personalet ud over lederen.

Ifølge § 5, stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift ansættes og afskediges det øvrige personale af daginstitutionens leder efter indstilling fra daginstitutionens bestyrelse. Denne bekendtgørelse ophæves og i stedet foreslås det, at kommunalbestyrelsen fastsætter retningslinjer om ansættelse af personale ud over lederen., jf. § 17, stk. 2.

Nærværende bestemmelse indeholder en væsentlig ændring i forhold til den eksisterende styrelsesstruktur for kommunale daginstitutioner, idet denne er opbygget med bestyrelser for hver daginstitution, der består af kommunale repræsentanter, personale og forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere

I forhold til en bestyrelse får brugerforsamlingen friere og flere opgaver med direkte relation til børnene og institutionens dagligdag, ligesom muligheden for at oprette ad hoc-grupper giver alle forældre mulighed for at involvere sig og fordybe sig i et område. Se i øvrigt IMAK's og Grønlands Arbejdsgiverforenings høringssvar og bemærkningerne dertil.

Mens Landsstyret vil bevare og uddybe forældreindflydelsen, vil det gerne undgå unødvendigt bureaukrati grundet for mange instanser uden præcise opgaveformuleringer. Af denne grund foreslås det, at daginstitutionerne ikke længere har bestyrelser, men at der oprettes brugerforsamlinger i stedet.

Til stk. 1

Stk. 1 fastslår, at en brugerforsamling for en daginstitution består af samtlige forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere og personalet. Det bemærkes herved, at det ikke er et krav, at samtlige forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere eller personalet deltager, men en mulighed for, at især forældremyndighedsindehaverne/de faktiske forsørgere får indblik i og indflydelse på daginstitutionens virke. Indførelsen af brugerforsamling giver alle forældremyndighedsindehavere/faktiske forsørgere mulighed for at deltage i og få indflydelse på deres børns daginstitutionsophold efter interesse og behov.

Endvidere er det et krav, at daginstitutionens leder indkalder brugerforsamlingen mindst 4 gange årligt.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger brugerforsamlingens opgaver, som kan inddeles i strategiske og praktiske opgaver. På det strategiske niveau skal brugerforsamlingen deltage i udarbejdelsen af pædagogiske årsplaner og følge op på disse. På det mere praktiske niveau kan brugerforsamlingen foreslå og arrangere aktiviteter og tiltag i daginstitutionen, komme med forslag til indretning af daginstitutionen og i øvrigt træffe beslutning om forhold med konkret betydning for børnenes dagligdag.

Forhold med konkret betydning for børnenes dagligdag kan være en lang række tiltag såsom ekskursioner, beslutning om tilbud om morgenmad og anden kost, tandpleje, afholdelse af fødselsdage, ændring af legeplads, socialt samvær, kultur, fremmøde med mere.

Bestemmelsen i pkt. 6 er ændret i forhold til § 5, stk. 1 og 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, hvor kommunalbestyrelsen ansætter daginstitutionens leder efter indstilling fra daginstitutionens bestyrelse og kommunens børne- og kulturudvalg, og det øvrige

personale ansættes og afskediges af daginstitutionens leder efter indstilling fra daginstitutionens bestyrelse og med børne- og kulturudvalgets godkendelse.

Brugerforsamlingen kan ikke behandle andre sager end de i pkt. 1- 6 nævnte opgaver.

Det er ikke formålet at detailregulere brugerforsamlingens opgaver, idet det må afhænge af de lokale, konkrete forhold.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at brugerforsamlingen træffer afgørelse ved simpelt flertal og opfordrer derfor forældremyndighedsindehaverne/de faktiske forsørgere til at deltage for at få indflydelse.

Kommunalbestyrelsen kan udarbejde en standardforretningsorden for brugerforsamlingerne i kommunen.

Til stk. 4

Bestemmelsen giver mulighed for, at brugerforsamlingen kan nedsætte ad hoc grupper for eksempel for at fordele de forskellige opgaver mere ligeligt mellem forældrene. Dette kan være aktuelt ved arrangering af aktiviteter eller ved forslag om ændring af indretning eller lignende, ligesom der for eksempel kan nedsættes indstillingsudvalg ved ansættelser.

Ad hoc grupperne refererer til brugerforsamlingen, som kan give beslutningskompetence til en ad hoc gruppe.

Til § 22

Til stk. 1 og 2

Bestemmelsen er en videreførelse af § 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift, hvorefter en bestyrelse er øverst styrende organ for selvejende daginstitutioner. Endvidere fastslår bestemmelsen, at bestyrelsen har den ansættende kompetence overfor daginstitutionens leder og fastsætter retningslinjer for ansættelsen af det øvrige personale.

Bestyrelsen har sædvanligt bestyrelsesansvar, herunder overholdelse af en eventuel driftsoverenskomst, jf. § 11, stk. 2.

Bestemmelsen er medtaget ud fra et gennemsigtighedshensyn, således at der ikke opstår tvivl om, hvem der er ansvarlig for selvejende daginstitutioner.

Til § 23

Bestemmelserne om dagpleje er en videreudvikling af de nugældende regler om dagpleje fra den eksisterende forordnings §§ 4-5 og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Til stk. 1

Bestemmelsen bygger på § 1, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje, men indeholder en definition af dagpleje, som er forskellig fra den i dag gældende. Som noget nyt foreslås det, at det skal være muligt at etablere privat dagpleje. I ovennævnte bekendtgørelse om kommunal dagpleje § 1 defineres dagpleje som omsorgsudøvelse. Omsorgsudøvelse findes ikke at være dækkende, idet dagpleje ikke blot er dækning af et pasningsbehov, men omfatter en stimulerende pasning.

Med pædagogisk stimulerende forstås, at aktiviteterne er målrettet børnenes udviklingstrin. Der er dog ikke krav om, at dagplejeren er pædagogisk uddannet.

Dagpleje kan foregå i dagplejerens private hjem, men kan også foregå i et offentligt samlingssted, såsom skolen, et hus sat til rådighed af kommunal- eller bygdebestyrelse, servicehus eller forsamlingshus. Formuleringen giver mulighed for dagplejecentre, hvor flere dagplejere benytter et fælles sted til børnene, eksempelvis servicehus eller forsamlingshus. I forhold til daginstitutioner er distinktionen, at dagplejen sker i et hjem eller et samlingssted, der ikke til fulde er indrettet efter børnenes behov.

Til stk. 2 og 3.

Der sondres mellem kommunal og privat dagpleje, hvor en kommunal dagpleje er karakteriseret ved, at dagplejeren er ansat af kommunen, og at dagplejen er kommunalt etableret og formidlet. En privat dagplejer er derimod ikke lønnet af kommunen og står selv for at etablere dagplejen og optage børn i dagplejen.

Der sondres tillige mellem privat dagpleje og privat pasning. Såfremt en bedstemor passer sit barnebarn uden betaling herfor, er der ikke tale om privat dagpleje men derimod privat pasning. Det væsentligste kriterium i denne sontring er spørgsmålet om betaling; derudover kan pasningsforholdets længde og frekvens også have indflydelse. Det er således heller ikke privat dagpleje, når et barn bliver passet en enkelt aften mod betaling.

Det bemærkes, at sontringen mellem kommunal og privat dagpleje er uden betydning i forhold til overholdelse af bestemmelserne i kapitel 3.

Til § 24

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje, § 2, 1. pkt..

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen skal udstede en skriftlig godkendelse af dagplejere og dagplejehjem efter ansøgning.

Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne bestemmelse kan påklages til Det sociale Ankenævn, jf. § 30, stk. 1.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at dagplejeren skal være fysisk og psykisk habil og have kompetence til at tilbyde pædagogisk stimulerende aktiviteter. Landsstyret vil ikke aldersbegrænse, hvem der kan godkendes som dagplejere. Med i en vurdering af dagplejeren hører dog, at dagplejeren har en vis menneskelig modenhed og livserfaring med henblik på at kunne takle de problemstillinger, der kan opstå i forbindelse med hvervet som dagplejer. Samtidig skal dagplejeren have fysisk og psykisk overskud til at kunne varetage hvervet. Slutteligt bemærkes, at en dagplejer kan være mand eller kvinde. Andet punktum fastslår, at dagplejeren og medlemmerne af dennes husstand skal fremlægge en helbredserklæring, der ikke må være over 3 måneder gammel.

Til stk. 3

Bestemmelsen bygger på § 4, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje og fastsætter betingelser for godkendelse af dagplejeren. Det bemærkes i denne forbindelse, at bestemmelsen også indeholder krav til medlemmer af dagplejerens husstand. Kravene til de øvrige medlemmer af husstanden er begrundet i, at de øvrige medlemmer af husstanden vil have kontakt med børnene.

I stedet for personfarlig kriminalitet foreslås anvendelse af kriminallovens begreber, da disse er mere dækkende. Arbejdsgruppen vedrørende lovgivning på området overvejede, om denne regel skulle lyde: inden for de seneste 4 år. Der var enighed om, at der kan og skal stilles krav til dagplejere og deres husstand, idet de skal passe børn, men samtidig skal lovgivningen om dagpleje ikke have karakter af en skærpelse af kriminalloven. Af denne grund er 2 år fastholdt. Med i overvejselsen var også, at Landsstyret er i færd med at udarbejde lovgivning om indhentelse af børneattest ved ansættelse af personale, der arbejder med børn under 15 år.

Sidste sætning i stk. 3 er en videreførelse af § 3, stk. 2 i ovennævnte bekendtgørelse.

Til stk. 4

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at stk. 2 og 3 kun gælder dagplejeren, såfremt dagplejen foregår i et offentligt samlingssted.

Til stk. 5

Bestemmelsen bygger på § 5 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Bestemmelsen medfører, at kommunalbestyrelsen skal foretage en bedømmelse af de fysiske forhold på det sted, hvor dagplejen skal foregå. Ved denne bedømmelse kan der lægges vægt på fysisk rummelighed i forhold til antallet af børn, røggener, hygiejne, mulighed for udendørsaktiviteter, herunder sikkerhed i forhold til farligt materiale og løsgående dyr, varmekonforhold, mulighed for at børnene kan hvile sig og hvor mange, der opholder sig på stedet til dagligt. Godkendelsesbeføjelsen foreslås tillagt kommunalbestyrelsen, som kan delegere den til det relevante udvalg.

Til stk. 6

Bestemmelsen er en videreførelse af § 14, stk. 1 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Til § 25

Bestemmelsen bygger på § 7 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje, dog er stk. 1 videreført i forordningsforslagets § 24, stk. 1, og § 7, stk. 3 i bekendtgørelsen er udeladt, da dagplejerens arbejdsvilkår og vederlag i dag bestemmes gennem aftale med relevant organisation.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 7, stk. 2 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny i forhold til ovennævnte bekendtgørelse, men er allerede i dag indbefattet i den relevante overenskomst.

Det er muligt for en dagplejer at have flere børn end, hvad stk. 1 foreskriver, i en afgrænset periode. Graden af overbelægning og længden af den afgrænsede periode aftales ved overenskomst mellem Hjemmestyret og den forhandlingsberettigede part.

Til § 26

Til stk. 1-4

Selv om der ikke tidligere har været tilknyttet forældrebestyrelser til dagpleje, finder Landsstyret, at indførelse af brugerforsamlinger ved dagpleje vil være en fordel med

henblik på forældremyndighedsindehavernes/de faktiske forsørgeres medbestemmelse og indflydelse. Der henvises til bemærkninger til § 21.

Det bemærkes, at brugerforsamlingen ved dagpleje ikke har til opgave at deltage i udarbejdelsen af pædagogiske årsplaner, opfølgning på disse eller komme med forslag til indretning, ændring af fysiske rammer eller indstilling af ansættelse af daginstitutionsleder i lighed med daginstitutioners brugerforsamlinger, idet disse opgaver ikke er relevante i forhold til dagpleje.

Kommunalbestyrelsen kan udarbejde en standardforretningsorden for brugerforsamlingerne i kommunen, jf. § 21, stk. 3.

Til § 27

Bestemmelserne om andre aktivitetstilbud er en konkretisering af den gældende bestemmelse om, at alle børn skal have mulighed for at forberede sig til skolen, uanset om de går i børnehave eller ej, jf. § 1, stk. 2, i den gældende landstingsforordning.

Det primære hensyn er at udvikle de børn, som ikke drager fordel af daginstitution eller dagpleje, og arbejdsgruppen anbefaler, at andre aktivitetstilbud forestås af pædagogisk uddannet personale.

Til stk. 1

Bestemmelsen viderefører kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde andre aktivitetstilbud til børn i førskolealderen. Det bemærkes i denne forbindelse, at andre aktivitetstilbud skal være tilpasset lokale ønsker og behov. Bestemmelsen fastslår i lighed med eksisterende lovgivning, at andre aktivitetstilbud skal være gratis.

Til stk. 2

Bestemmelsen definerer andre aktivitetstilbud, som deltidstilbud for børn med ledsagelse af en voksen, hvor der tilbydes målrettede aktiviteter på et eller flere af barnets udviklingsområder. Vedrørende barnets udviklingsområder henvises til bemærkninger til § 15, stk. 1.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at der i hver kommune skal være en koordinator for oprettelse og igangsættelse af andre aktivitetstilbud. Det er ikke ved bestemmelsens ordlyd lagt fast, om en koordinator er en fuldtids- eller deltidsstilling eller om koordinering blot er en opgave, der varetages af eksempelvis kommunens pædagogiske konsulent eller lignende. Dette kommer an på kommunalbestyrelsens prioritering af området.

Forpligtelsen om udpegning af en koordinator er medtaget med henblik på at konkretisere kommunalbestyrelsens forpligtelse i stk. 1.

Endvidere bemærkes, at koordinatoren skal samarbejde med lokale foreninger, ressourcepersoner og andre relevante fagpersoner. Dette giver en mulighed for at bruge lokale stærke kræfter. Det anbefales derudover, at andre aktivitetstilbud koordineres på tværs af fagområder. Ressourcepersoner kan i denne forbindelse være pædagoger, forebyggelseskonsulenter, sundhedsplejerske og socialhjælpere.

Til § 28

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse fra den gældende landstingsforordnings § 6, stk. 1, hvori det fastslås, at kommunerne afholder samtlige udgifter til daginstitutioner, dagpleje med videre.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse fra den gældende landstingsforordnings § 6, stk. 2. Bestemmelsen giver mulighed for, at Hjemmestyret kan yde tilskud til opførelse af daginstitutioner. Det bemærkes, at bestemmelsen ikke indeholder en pligt for Hjemmestyret til at yde tilskud til opførelse af daginstitutioner.

Til § 29

Til stk. 1-3

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende landstingsforordnings § 7.

Forsøgsordninger kan være daginstitutioner, dagpleje og andre aktivitetstilbud eller hybrider heraf, jf. stk. 1, og kan være af administrativ, organisatorisk eller pædagogisk art, og kan højst gælde i tre år, jf. stk. 2.

Fastholdelsen af Landsstyrets godkendelse i stk. 1 er begrundet i hensynet til informationsindsamling og anvendelse af de erfaringer, der stammer fra en kommunal forsøgsordning. Af samme hensyn fastslår stk. 3, at der skal udarbejdes en redegørelse om forsøgsordningen til Landsstyret.

Til § 30

Til stk. 1

Bestemmelsen bygger på den nugældende landstingsforordnings § 8 og betyder, at afgørelser efter § 8 vedrørende pladshenvisning og § 24, om godkendelse af dagplejere og dagplejehjem kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Bestemmelsen tilsigter en smidigere og hurtigere sagsbehandling, således at flest mulige sager kan afgøres af kommunalbestyrelsen. Det forventes, at det kun er principielle sager, der forelægges Det sociale Ankenævn.

Ændringen er også en følge af den kommunale strukturreform, hvor kommunalbestyrelserne får opgaver, der hidtil er varetaget af Hjemmestyret.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsernes afgørelser i henhold til nærværende forordning ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsens afgørelse truffet efter regler med hjemmel i nærværende forordning heller ikke kan påklages til anden administrativ myndighed. Dette betyder eksempelvis, at en kommunes fastlæggelse af betalingssatser ikke kan påklages til Landsstyret.

Til § 31

Til stk. 1

Det foreslås, at landstingsforordningen træder i kraft den 1. januar 2009.

Til stk. 2

Samtidigt ophæves den hidtil gældende landstingsforordning, som ændret ved landstingsforordning nr. 3 af 21. maj 2004 om ændring af landstingsforordning om daginstitutioner, dagpleje m.v. samt landstingsforordning nr. 4 af 12. maj 2005 om ændring af landstingsforordning om daginstitutioner, dagpleje m.v.

Desuden ophæves Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 5 af 16. april 2007 om daginstitutioners styrelse, ledelse og drift med undtagelse af bestemmelsen i § 2 omhandlende bestyrelser, som først ophæves 1. marts 2009 for således at give de nuværende bestyrelser mulighed for at afslutte igangværende aktiviteter. Endvidere ophæves Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 65 af 29. december 1994 om kommunal dagpleje samt Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 af 11. december 1978 om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje.

Til stk. 3

Da det er hensigten at harmonisere dette forordningsforslag med lovgivningen på fritidsområdet, vil det i en overgangsperiode være nødvendigt at fastsætte midlertidige regler om fritidshjem.

Den nuværende regel i Arbejds- og socialdirektoratets cirkulære nr. 129 om børns optagelse i kommunale daginstitutioner/dagpleje om, at 6-årige under visse betingelser kan optages i fritidshjem, er ikke videreført.

Hvis en kommunalbestyrelse opretter ventelister til fritidshjem, placeres børnene i gruppe b i § 10, stk. 1, nr. 2.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at bestemmelser udstedt eller opretholdt i medfør af den i stk. 2, nr. 1, nævnte landstingsforordning forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i denne eller anden landstingsforordning. Konkret drejer det sig om Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 14. september 2006 om betaling for børns ophold i kommunal daginstitution og i kommunalt formidlet dagpleje samt Socialdirektoratets cirkulære nr. 188 af 21. marts 1988 om forholdsregler mod smitsomme sygdomme i dagpleje samt i dag- og døgninstitutioner.

Endvidere vil der blive udarbejdet en ny vejledning vedrørende oprettelse, indretning, ledelse og drift af daginstitutioner.